

HRVATSKI VOJNIK

Broj 17. Godina II. 21. siječnja 2005. www.hrvatski-vojn timer.hr BESPLATNI PRIMJERAK

Pripadnici Hrvatske vojske na uređenju
sljemenske skijaške staze i objekata

Bez pomoći vojske ne bismo mogli

OSLO

Norveški obrambeni deficit

Načelnik stožera vojske Kraljevine Norveške, general Sigurd Frisvold je ministrici obrane Kristin Krohn Devold ponudio ostavku, koja je međutim odbijena.

Razlog ostavke je činjenica da je još 20. prosinca prošle godine Frisvold izvijestio da će proračun za vojsku ostati u predviđenim okvirima, no manje od mjesec dana

kasnije ispostavilo se da je pobijen za 116 milijuna eura. Dodatna sredstva utrošena su uglavnom za logističke potrebe kopnene vojske. Velik deficit se norveškoj vojsci događa već nekoliko godina zaredom, a proračun za 2003. godinu parlament nije prihvatio.

“Na ovu situaciju gledam vrlo ozbiljno, zbog toga sam ponudio ministrici svoju ostavku”, rekao je Frisvold. Ministrica je na to zatražila da u potpunosti odradi svoj mandat, koji istječe 1. travnja ove godine, te izjavila da će deficit biti pokriven tijekom 2005. godine, ali bez “ubrizgavanja” dodatnih novčanih sredstava.

SARAJEVO

Pripreme za Irak

Multietnička postrojba vojske BiH 17. je siječnja počela sa završnim pripremama prije pridruživanja savezničkim snagama u Iraku, izjavio je ministar obrane BiH Nikola Radovanović (na slici). Riječ je o 49-orici vojnika, a njih 36 bit će odabrani za misiju i otputovati u Irak u travnju. Lokacija na kojoj će postrojba djelovati još nije određena.

Načelnik stožera general Safet Hadžić je rekao da će glavna zadaća vojnika biti “uništavanje već identificiranih konvencionalnih neeksplozivnih sredstava”, ali ne i razminiranje.

JERUZALEM

Japanski ministar vanjskih poslova Nobutaka Machimura je tijekom svog posjeta i sastanka s kolegom Silvanom Shalomom pozvao Izrael da prestane

Machimurin apel

prodavati oružje zemljama Dalekog istoka. Prema izjavi glasnogovornika izraelskog ministarstva vanjskih poslova, Machimura je svoj zahtjev izložio “generalno, bez doslovnog imenovanja neke zemlje”. Japanski diplomat to je već ranije zatražio i od Rusije te Europske unije.

Tijekom svog posjeta, Machimura se sastao i s novim palestinskim vođom Mahmudom Abbasom.

BELFAST

Tužbe za gubitak sluha

Više od 300 britanskih vojnika i policajaca koji su služili u Sjevernoj Irskoj pokrenuli su pravne postupke kako bi dobili odštetu za gubitak sluha. Prema njihovim riječima, vlada im nije omogućila odgovarajuću zaštitu tijekom vježbi gađanja.

Prema izjavama odvjetnika policajaca i vojnika, od kojih su neki još u službi, a neki umirovljeni, vojnici su se godinama koristili filterima cigareta kao čepovima za uši. Potkraj 90-ih irska je vlada za sličnu kompenzaciju tužiteljima morala isplatiti cifru od 350 milijuna eura.

KAMPALA

Topništvo na pobunjenike

Vojaska Ugande je u utorak, 17. siječnja, objavila da su u kombiniranoj akciji kopnenih snaga i helikoptera ubijena 23 pripadnika lokalne pobunjeničke skupine pod nazivom LRA (*Lord's Resistance Army*=Gospodinova vojska otpora). Njih 15-ak je uspjelo pobjeći.

Glasnogovornik ugandskih trupa je objasnio da su pobunjenici bili locirani oko 65 km sjeverozapadno od grada Kitguma, te prije napada izloženi bombardiranju dalekometnog topništva. LRA se još od 1988. bori protiv sekularne vlade predsjednika Yowerija Musevenija, a poznata je po svojim brutalnim postupcima prema civilnom stanovništvu.

YOKOSUKA

Mercy za žrtve tsunamija

Žrtvama tsunamija je 16. siječnja iz San Diega u pomoć, u pacifičko područje odgovornosti 7. flote, stigao i bolnički brod američke ratne mornarice USNS Mercy. Riječ je o jednom od dva broda tog tipa (drugi je USNS Comfort), na kojem uobičajeno borave 12 članova posade (civilni) i 58 djelatnih vojnih osoba koje se brinu za bolnička postrojenja, opremu i namirnice.

Zadaća Mercyja je prije svega da svojim kapacitetima pruži pomoć u sprečavanju širenja zaraznih i infektivnih bolesti. Velika prednost je mobilnost, koja omoguću-

je pomake ovisno o lokacijama na kojima su primijećene najveće ugroze. Na njemu sada boravi 275 pripadnika medicinskog osoblja, a do kraja mjeseca bit će ih i više. Za smještaj bolesnika osigurano je 275 ležajeva, a i taj broj se može povećati na 1000.

TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vesna.pintaric@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@morh.hr), Domagoj Vlahović

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić,
Josipa PericaFotografi: Tomislav Brandt, Davor Kirin,
Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogišić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Tajnica redakcije: Jasmina Augustić

tel: 4568-041;

fax: 4551-852

Pretpлата:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31.

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr

E-mail: hrvojniki@morh.hr

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2004.Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Brigadir Tomislav Pavičić, zamjenik zapovjednika misije UNMOGIP

Postavljenje na navedenu dužnost doživljam prije svega kao veliku odgovornost jer vjerujem da će se kroz moj rad cijeniti i spremnost OSRH, odnosno naših visokih časnika za buduće preuzimanje sličnih ili još odgovornijih dužnosti u UN-u

Strana 4

Odnedavno novi oblik izobrazbe u OSRH

Svrha ovakve izobrazbe je edukacija prvenstveno državnih službenika koji ulaze u službu ali i onih koji su već u sustavu, a kako bi ih se bolje pripremio za određene poslove i dužnosti na kojima će biti ili se na njima već nalaze. Takvi bi tečajevi trebali biti u budućnosti obvezni i jedan od uvjeta za prijam, odnosno ostanak u službi za državne službenike I. i II. reda

Strana 12

More - zaštitni medij podvodnim uljezima opasnih namjera

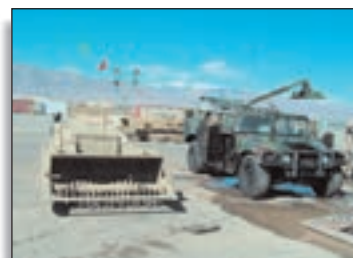
Tijekom razdoblja Hladnog rata pomorske prijetnje bile su uglavnom ograničene na područja dubokih mora Atlantskog i Tihog oceana, na kojima i u kojima su se desecima godina tražile i pratile podmorske i površinske snage dviju supersila

Strana 20

Hrvatski strojevi na afganistanskim poljima smrti

Hrvatska se silom prilika morala suočiti s velikim dijelovima teritorija zagađenog minama zaostalim nakon Domovinskog rata. Napori domaćih stručnjaka da osmisle i proizvedu učinkovite sustave za razminiranje urodili su plodom. Uslijedili su i prvi izvozni poslovi te primjena originalnih hrvatskih proizvoda na razminiranju u Afganistanu

Strana 21

Naslovnici snimio Davor KIRIN

Brigadir Tomislav Pavičić

zamjenik

zapovjednika misije UNMOGIP

- početkom kolovoza prošle godine prihvatio sam nominaciju
- iskustvo stečeno u Domovinskom ratu bit će dio mog pristupa poslu
- imenovanje na ovu dužnost priznanje je cijeloj hrvatskoj državi
- u ovoj misiji naši su časnici ostavili dobar dojam i svojim radom stvorili dobre preduvjete za moj uspješan početak

Drugi nas cijene više od nas samih

Postavljenje na navedenu dužnost doživljam prije svega kao veliku odgovornost jer vjerujem da će se kroz moj rad cijeniti i spremnost OSRH, odnosno naših visokih časnika za buduće preuzimanje sličnih ili još odgovornijih dužnosti u UN-u. Priznanje je to ne samo OS-u već i cijeloj državi Hrvatskoj, a kada govorimo o OS-u mislim kako je to pokazatelj da nas ponekad drugi cijene više od nas samih

Željko STIPANOVIĆ
snimio Davor KIRIN

Iskustva stečena u Domovinskom ratu bit će dio moga pristupa poslu, ljudima i konkretnoj situaciji no ne očekujem da će tijekom boravka u području misije moja osobna sigurnost ili sigurnost drugih članova misije biti ugrožena

Republici Hrvatskoj i našim oružanim snagama prošle je godine pokazana najviša čast otkad sudjelujemo u mirovnim misijama. Naime Ujedinjeni narodi su nam ponudili mjesto zamjenika zapovjednika najstarije UN-ove misije UNMOGIP u Indiji i Pakistanu. Spomenuto mjesto prihvatio je brigadir Tomislav Pavičić, časnik koji je u potpunosti zadovoljio sve tražene uvjete i koji će, sigurni smo, u potpunosti ispuniti očekivanja kako organizacije UN-a, tako i naših oružanih snaga, te svojim odnosom prema zadaćama utrti put našim ostalim časnicima koji će biti postavljeni

na najodgovornija mjesta u mirovnim misijama. Iako u završnim pripremama brigadir Pavičić se, neposredno prije odlaska u misiju rado odazvao našem pozivu za razgovor.

Kako je došlo do Vašeg izbora za dužnost zamjenika zapovjednika najstarije mirovne misije UN-a u Indiji i Pakistanu?

Početkom 2004. godine stalnoj misiji RH pri UN-u ponuđena je nominacija hrvatskog časnika (general) za mjesto zapovjednika misije u Kashmiru. Nakon završetka postupka odabira, ipak je odbran talijanski general ali je RH ponuđeno da nominira časnika (brigadira) za dužnost zamjenika zapovjednika. Osobno sam upoznat s uvjetima potrebnim za obavljanje dužnosti početkom kolovoza kada sam i odlučio prihvatiti nominaciju. Daljnji tijek događanja redovni je postupak

■ Pred odlazak u misiju brigadiru Pavičiću uspjeh je poželjela i pomoćnica ministra obrane Jelena Grčić Polić

snimio T. BRANDT

pak UN-a pri odabiru kandidata za spomenute dužnosti. Dostavljanje potrebne dokumentacije, prije svega detaljnog životopisa te telefonski intervju s UN-ovim povjerenstvom iz Odjela za mirovne operacije najbitniji su sadržaji postupka odabira.

Kako osobno doživljavate postavljenje, s obzirom na to da je to najviša dužnost koju neki naš časnik obavlja u mirovnoj misiji?

Postavljenje na tu dužnost doživljam prije svega kao veliku odgovornost jer vjerujem da će se kroz moj rad cijeniti i spremnost OSRH, odnosno naših visokih časnika za buduće preuzimanje sličnih ili još odgovornijih dužnosti u UN-u.

Očekujem da ću opravdati ukazano mi povjerenje

Jeste li imali neke posebne pripreme za tu dužnost i koji su bili uvjeti za postavljenje?

Temeljni uvjeti za postavljenje mogu se sažeti u sljedećem: odgovarajući osobni čin (brigadir - dodijeljen privremeno), civilna i vojna izobrazba (sveučilišni studij, Zapovjedno-stožerna škola), potrebna razina znanja engleskog jezika, iskustvo u UN operacijama (stečeno u Sijera Leoneu), iskustvo ili izobrazba u području međunarodnih odnosa (izobrazba u G.C.Marshall centru u Garmisch Partenkirchenu). Posebnih priprema nije bilo ali su mi tijekom postupka odabira veliku pomoć pružili brigadir Ivica Kinder, naš vojni član misije pri UN-u, stožerna narednica Davorka Lerotić djelatnica uprave M1, satnik Miroslav Wagner djelatnik SMVO-a koji mi je prenio osobna iskustva iz misije te naši časnici koji se trenutačno nalaze u području misije.

Koliko zahtjevnom smatrate tu dužnost s obzirom na dugotrajnost napetosti na tom području?

Kao što i sami kažete, napetosti u području Kashmira postoje od kada postoje i Indija i Pakistan kao samostalne države, stoga bi bilo nerealno očekivati potpuno razrješenje krize u bližoj budućnosti. Vjerujem da je zadaća UN-a, osim pukog promatranja i izvješćivanja o događanjima, usmjerena ka smirivanju napetosti i izgradnji određenog stupnja povjerenja među sukobljenim stranama.

Hoće li Vam iskustva iz Domovinskog rata pomoći u obavljanju te dužnosti?

Iskustva stečena u Domovinskom ratu bit će dio moga pristupa poslu, ljudima i konkretnoj situaciji no ne očekujem da će tijekom boravka u području misije moja osobna sigurnost ili sigurnost drugih članova misije biti ugrožena.

Koje ćete ovlasti imati kao zamjenik zapovjednika i kolika će biti Vaša odgovornost?

Ovlasti zamjenika zapovjednika odnosno se na vojni, odnosno operativni dio misije ali kao i u svakom lancu zapovjedanja ovisit će najviše o međusobnom odnosu sa zapovjednikom misije general bojnikom Guidom Palmierijem.

Je li Vaše imenovanje priznanje i našim oružanim snagama u cijelosti?

Priznanje je to ne samo OS-u već i cijeloj državi Hrvatskoj, a kada govorimo o OS-u mislim kako je to pokazatelj da nas ponekad drugi cijene više od nas samih.

Koliko će Vam dosadašnji rad naših časnika u toj misiji olakšati obavljanje vaše misije?

Prema mojim spoznajama naši časnici su u misiji dosad ostavili vrlo dobar dojam i svojim radom stvorili preduvjet, kako za moje postavljenje na dužnost tako i za uspješan početak rada.

Što očekujete od Vašeg djelovanja u tih godinu dana koliko će Vam trajati mandat?

U samoj misiji ne očekujem velike promjene iako obje sukobljene strane pokazuju znakove dobre volje koji u konačnici mogu smiriti napetosti. Osobno očekujem da ću opravdati dano povjerenje, steći novo iskustvo i prijatelje te se, što je najvažnije, vratiti zdrav u domovinu. ■

Prema mojim spoznajama naši časnici su u misiji dosad ostavili vrlo dobar dojam i svojim radom stvorili preduvjet, kako za moje postavljenje na dužnost tako i za uspješan početak rada. Osobno očekujem da ću opravdati dano povjerenje i steći novo iskustvo i prijatelje

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
U SURADNJI S UČILIŠTIMA
raspisuje
NATJEČAJ**

za stipendiranje studenata od 1. godine studija u statusu kadeta za stjecanje visoke stručne sprema od školske godine 2005./2006. na:

I. SVEUČILIŠTU U ZAGREBU:

- Fakultet strojarstva i brodogradnje
- Fakultet elektrotehnike i računalstva
- Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
- Ekonomski fakultet
- Pravni fakultet
- Prirodoslovno-matematički fakultet:
- inženjersko usmjerenje matematike
- inženjersko usmjerenje fizike
- inženjersko usmjerenje kemije
- inženjersko usmjerenje geofizike
- inženjersko usmjerenje geologije
- usmjerenje profesor geografije
- Geodetski fakultet
- Građevinski fakultet
- Fakultet prometnih znanosti:
- smjer: cestovni
- smjer: poštanski i telekomunikacijski
- smjer: aeroprometni
- smjer: aeronautika, VII. st., vojni pilot
- Prehrambeno-bioteknološki fakultet
- Filozofski fakultet:
- studij psihologije
- studij informacijske znanosti
- Fakultet političkih znanosti
- Katolički bogoslovni fakultet

II. SVEUČILIŠTE U SPLITU

- Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje
- Pomorski fakultet
- Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja
- Građevinsko-arhitektonski fakultet
- Kemijsko-tehnološki fakultet
- Ekonomski fakultet
- Katolički bogoslovni fakultet

UVJETI:

- državljanstvo Republike Hrvatske
- rođen(a) 1985. godine ili kasnije
- upisana 1. godina redovitog studija
- ispunjavanje propisanih kriterija za kadeta na temelju psihologijskog ispitivanja ili zdravstvenih pregleda
- zadovoljavanje sigurnosnih kriterija
- odgovarajući rezultati na pregledu za novake (za muškarce)

Rok za podnošenje prijava je **11. veljače 2005.**

Prijave se podnose u uredima za obranu u kojima se kandidati nalaze u evidenciji vojnih obveznika, odnosno po mjestu prebivališta za žene.

Kandidati trebaju dostaviti:

- zamolbu sa životopisom, adresom i brojem telefona
- preslik domovnice, rodnog lista, vojne iskaznice (samo za muškarce)
- preslik svjedodžbe četvrtog razreda srednje škole ili potvrdu o pohađanju škole
- potvrdu o nekažnjavanju
- potvrdu o upisanom 1. semestru na fakultetu navedenom u natječaju (dostavlja se nakon upisa na fakultet u srpnju 2005.)

Informacije u vezi s natječajem mogu se dobiti na:

- www.morh.hr
- Uprave i uredi za obranu MORH-a

Blagoslov MORH-a

Vojni biskup mons. Juraj Jezerinac blagoslovio je 14. siječnja Ministarstvo obrane i Glavni stožer OS RH.

"Pred nama je još jedna nova godina i još jedna prigoda da ovo razdoblje učinimo boljim" kazao je mons. Jezerinac u prigodnoj propovijedi. Dodao je da vremena nisu ni dobra ni loša nego da postoje samo ljudi dobri i loši, a kakva će godina biti ovisi o čovjeku, odnosno o svima nama. Pozvao je sve da budu odgovorni i pridonose boljitku institucije u kojoj rade i narodu, odnosno državi kojoj pripadaju. Mons. Jezerinac

još je rekao kako blagoslov sam po sebi nema nikakvu magičnu moć, već treba potaknuti srce, um i volju da čini dobro.

Svečanosti blagoslova nazočili su ministar obrane Berislav Rončević, načelnik GS-a general zbora Josip Lucić i njihovi najbliži suradnici.

L.P.

Hrvatska u mirovnim misijama UN-a

Postignuća i priznanje

Hrvatska je u 2004. ojačala svoje sudjelovanje u mirovnim misijama UN-a tako da sada djeluje u osam mirovnih operacija diljem svijeta, a počela je i sama obučavati pripadnike vojnih snaga iz drugih zemalja za mirovne operacije. U 2004.

Hrvatska se uključila u tri nove mirovne misije UN-a, na Haitiju (MINUSTAH), u Obali Bjelokosti (UNOCI) i na Cipru (UNFICYP). Time se broj mirovnih operacija u kojima sudjeluje popeo na osam s ukupno 29 angažiranih hrvatskih časnika, pokazuju podaci stalne misije Republike Hrvatske pri UN-u. Osim u trima novima, Hrvatska već djeluje u mirovnim operacijama u Zapadnoj Sahari (MINURSO), u Sijera Leoneu (UNAMSIL), u Etiopiji i Eritreji (UNMEE), u Liberiji (UNMIL) te u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP). Uz to već su obavljene pripreme za upućivanje tri hrvatska stožerna časnika u predstojeću UN-ovu mirovnu misiju u Sudanu.

Stupajući u mirovnu operaciju na Haitiju, hrvatske oružane snage prvi put uključuju i vojnog psihologa u međunarodne vojne operacije, a u Obali Bjelokosti prvi put se uključuju u misiju na francuskom govornom području.

Priznanje Hrvatskoj je i odabir njezina časnika brigadira Tomislava Pavičića za zamjenika zapovjednika operacije u Indiji i Pakistanu koju će preuzeti u siječnju 2005.

U Hrvatskoj su prvi put održani međunarodni vojnopromatrački tečajevi za mirovne operacije s 11 polaznika iz Mongolije, Belizea, Kazahstana, Kirgistanu, Malavija i Salvadora, zemalja koje su tek počele davati osoblje za mirovne operacije UN-a. Time je UN odao priznanje Hrvatskoj pokazavši da je hrvatska vojna obuka sukladna UN-ovim standardima. UN je također prvi put koristio dvojicu hrvatskih instruktora za obuku vojnih promatrača za svoju mirovnu operaciju u Burundiju, te obuku postrojbi Šri Lanke za misiju na Haitiju. Popisu postignuća pridružuje se i sudjelovanje hrvatskih časnika u pripremi i provedbi tečaja i radionica sjedišta UN-a za obuku za mirovne operacije koje je UN održao u nizu zemalja.

Statusu Hrvatske u UN-u pridonosi i činjenica da je u 2004. bila jedna od malobrojnih zemalja koje su u cijelosti ispunile svoje financijske obveze prema proračunu UN-a, uključujući i one prema mirovnim operacijama svjetske organizacije.

Ivica KINDER

Pripadnici Hrvatske vojske na uređenju sljemenske skijaške staze i objekata

Bez pomoći vojske ne bismo mogli

Pripreme za utrku Svjetskog kupa koja će se održati na Sljemenu u punom su jeku. Od samog početka priprema, u organizaciju su uključeni i pripadnici hrvatskih oružanih snaga, i to na poslovima oko uređenja staze i izgradnje i uređenja tamošnjih objekata. Tako, primjerice, na Zagrebačkoj gori dnevno radi dvadesetak ročnika.

Snimio Davor KIRIN

Dvanaestog siječnja mogao se vidjeti imponantan prizor prilikom dopremanja dva sanitarna kontejnera vojnim helikopterom, a za potrebe VIP lože, koja je smještena ispod Crvenog spusta. Kontejneri, teški oko

1150 kilograma, bili su dopremljeni do kamenoloma u Gornjoj Bistri, a potom su uspješno helikopterom MI 8 transportirani do već postavljenog šatora. Akcija je odrađena krajnje profesionalno, a trajala je oko pola sata. Neposredno prije dopremanja oko stotinjak ročnika montiralo je i VIP tribinu, s oko 1300 sjedećih mjesta, a na kojoj

će se, također na samom vrhu, doznajemo, postaviti i komentatorske tribine. U Gornjoj Bistri uočili smo i drugi, 4000 četvornih metara velik šator, a koji je za predstojeći veliki događaj montirala austrijska ekipa. Vozeći se prema vrhu prometnicom od Gornje Bistre do Crvenog spusta, koja je duga oko 6,5 kilometara, uočili smo i brojne radnike Zagrebačkih cesta, koji uređuju i dovršavaju tu prometnicu, za koju se smatra da će biti bolja od one sljemenske. Kako smo doznali od voditelja terenskih priprema Hrvatskog skijaškog saveza Marina Marušića, angažman Hrvatske vojske ovim nije završen jer tu još, kako ističe, ima poslova za koje će se tražiti njihova pomoć. Dakako, ističe Marušić, bez njihove pomoći, ne bismo ni mogli sami. Istaknimo još kako njihov angažman ne završava s pripremama. Naime, tijekom natjecanja Hrvatska vojska će na Sljemenu imati dežurne sanitetske timove i helikopter koji će tijekom slaloma dežurati u Gornjoj Bistri za eventualne hitne slučajeve i prijevoz ozlijeđenih, a u iskrenoj nadi da za tim neće biti potrebe. Pripreme teku po predviđenom planu, u što smo se i sami mogli uvjeriti, a na nama je da našim djevojkama poželimo mnogo uspjeha, te da ne iznevjere svoju brojnu publiku koja ih očekuje na Zagrebačkoj gori.

J. PERICA

U Karlovcu predstavljena Studija utjecaja na okoliš za vojni poligon "Eugen Kvaternik" kod Slunja

Istraživanja pokazala dobro stanje tla, vode i zraka

U Hrvatskoj gospodarskoj komori - Županijskoj komori Karlovac 18. siječnja održana je prezentacija Studije utjecaja na okoliš za vojni poligon "Eugen Kvaternik".

Veliki odziv medija, predstavnika ekoloških udruga te predstavnika gradova i općina na čijem se području nalazi poligon pokazao je koliko je javnost zainteresirana za ovu temu. Studiju je u ime MORH-a predstavila Marjana Dramac, djelatnica Službe za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša, istaknuvši kako je na njoj radio multidisciplinarni tim iz cijele zemlje, a njome su obuhvaćene sve potrebne analize prostora vojnog vježbališta "Eugen Kvaternik" te je utvrđeno trenutačno stanje.

Tako između ostalog stoji da je onečišćenje tla utvrđeno na ciljevima i na uništavanju streljiva, ali tu prisutnost teških metala ima graničnu vrijednost. Kako bi se otklonile sumnje da se na poligonu rabilo streljivo s osiromašenim uranom, prikupljen je 21 uzorak tla a rezultat je pokazao kako je to netočno. Kad je u pitanju kakvoća voda Mrežnice i njezinog pritoka Suvača, koji protječu poligonom, stručnjaci u Studiji su naveli da se ta voda analizira jednom mjesečno te da je po fizikalno-kemijskim pokazateljima onečišćenje površinskih voda vrlo malo. Ukratko,

sva stručna istraživanja na prostoru poligona su pokazala dobro stanje tla, vode i zraka osim na pojedinačnim lokacijama koje su identificirane i za koje su propisane mjere zaštite. Utvrđeno je da postoji samo jedna kritična lokacija a to je uništavalište bojnih sredstava (UBS).

Predstavnik MORH-a pukovnik Nikola Tominac iz Operativne uprave GS-a OSRH objašnjavao je kako su minimalni utjecaji vibracije na okoliš. Pritom je istaknuo da je odabir nove lokacije za uništavanje UBS-a vrlo složen problem koji zahtijeva i složena tehnička rješenja. Studijom se predlaže i kako bi na postojećoj lokaciji trebalo provesti posebno geološko istraživanje te razmotriti mogućnost konstrukcije posebnog objekta. Uz plan mjera za zaštitu okoliša u studiji je navedeno i da se predviđa monitoring - program praćenja stanja okoliša, čime bi se osiguralo provođenje nadzora, upravljanje i zaštita područja. Tim monitoringom će se utvrditi jesu li poštivani normativi ili nisu, a realizacija spomenutog je u tijeku. Iako je Studija ocijenjena visokom ocjenom, upozoreno je kako ipak ima manjkavosti koje će se daljnjim istraživanjima nastojati otkloniti.

M. PERVAN STIPIĆ

Uoči sastanka ministara obrane zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje u Zagrebu

Američko-jadranska povelja

Nakon Praškog summita NATO-a i primanja sedam zemalja u članstvo, inicirani su novi mehanizmi suradnje između Albanije, Hrvatske i Makedonije. Uz američku potporu, preko zajedničke suradnje cilj bi bio ubrzavanje integracije u NATO

Dražen JONJIC

Kako bi se u praksi pokazala i dokazala politika "otvorenih vrata", te primijenila bogata iskustva novih NATO-ovih članica, nakon Praškog summita NATO-a godine 2002. kada se dogodilo dotad najveće proširenje NATO-ove obitelji i sedam država je pozvano u članstvo, pojavila se ideja o pokretanju novog mehanizma suradnje između tri nepozvane članice Akcijskog plana za članstvo (MAP), Hrvatske, Makedonije i Albanije za ubrzavanjem puta prema integraciji u NATO. Te tri zemlje su uz potporu SAD-a inicirale Američko-jadransku skupinu - A-3. Razvila se važna trilateralna suradnja na svim razinama, kako političkim, tako i obrambenim. To je ujedno i jedina politička struktura koja je oblikovana nakon NATO-ova summita u Pragu.

Vrednovanje individualnih postignuća

Na sastanku ministara vanjskih poslova Albanije, Hrvatske i Makedonije održanog 7. ožujka 2003. u Dubrovniku, potpisana je Deklaracija o zajedničkim političkim ciljevima. Uslijedio je sastanak ministara vanjskih poslova triju zemalja i SAD-a 2. svibnja 2003. u Tirani, na kojem je potpisana Američko-jadranska povelja o suradnji. Poveljom je formalizirana potpora vodeće zemlje NATO-a u nastojanjima zemalja potpisnica za što bržim potpunim integriranjem u NATO-ovu zajednicu. Važno je napomenuti kako je u preambuli Povelje istaknuto načelo vrednovanja individualnih postignuća svake od zemalja članica i na takvom pristupu osobito je inzistirala Republika Hrvatska. Američko-jadranska povelja ne postavlja pred članice nikakve posebne obveze, već samo opće uvjete koji

vrijede za sve NATO-ove članice. Ona navodi jačanje demokracije, prava manjina, suzbijanje terorizma, prekograničnog kriminala i oružja za masovno uništenje, te potiče nastavak preustroja oružanih snaga triju zemalja i njihovu uzajamnu vojnu suradnju. Zahvaljujući načelu individualne procjene ne može se dogoditi situacija u kojoj bi članica, koja brže ostvari zadane uvjete, morala čekati onu koja procese nije okončala.

Kako je formaliziranje suradnje triju država imalo pozitivne odjeke najbolje nam pokazuje Rezolucija Zastupničkog doma Kongresa SAD-a od 30. ožujka 2004. koja osim pohvala za potpisivanje Povelje u nastavku potiče NATO da razmotri pozivanje Albanije, Hrvatske i Makedonije u svoje članstvo. U Rezoluciji 558 istog doma traži se od NATO-a da pozove zemlje članice A-3 i to ne kasnije od 2007. godine.

Zanimljivo je spomenuti i briselsko zasjedanje Parlamentarne skupštine NATO-a u lipnju 2004. na kojem je potaknuto daljnje jačanje suradnje zemalja potpisnica, te je potvrđena puna potpora Skupštine idućim širenjima Saveza uz posebno vrednovanje postignuća svakog od aspiranata za članstvo.

Bogata suradnja

Od potpisivanja Američko-jadranske povelje razvila se bogata suradnja između zemalja članica. Radi daljnjeg jačanja veza unutar američko-jadranskog partnerstva utemeljena je Partnerska komisija koja se sastaje dva puta godišnje ili češće ako se pokaže potreba. O modalitetima trilateralne suradnje vode se stalni razgovori, ali i provode brojne aktivnosti kojima je svrha što brže i djelotvornije dosizanje NATO-ovih standarda koji proisti-

ču iz MAP-a i PARP-a. Postoji mogućnost da se u nekom obliku, što se obrambene suradnje tiče, u završnom dijelu ustroje zajedničke vojne snage za sudjelovanjem u mirovnim operacijama. Na taj način svaka od zemalja članica zbližava se s dimenzijom multilateralnosti u djelovanju, lakše svladavajući standardne procedure i način donošenja odluka, što su neki od temeljnih "alata" u djelovanju NATO-ove zajednice. Uz taj izvorno albanski prijedlog također se raspravlja i o konkretizaciji makedonskog prijedloga o upućivanju zajedničkog medicinskog tima u mirovnu misiju.

Prema ostvarivanju cilja

Ključna godina u djelovanju Američko-jadranske povelje, tijekom koje se može očekivati realizacija strateškog motiva ovog političkog udruživanja, ulazak u punopravno članstvo NATO-a, mogla bi biti 2006. Tada se na summitu NATO-a može s popriličnom sigurnošću očekivati odluka o proširenju. Naravno, do tada će biti još puno suradnje glede inicijative i puno posla na usklađivanju i jačanju zajedničke pozicije nastupa prema NATO-u. Može se zaključiti kako takav zajednički nastup i te kako jača poziciju svake od zemalja pojedinačno. U svakoj od njih provedene su zahtjevne reforme. Ni jedna od reformi nije potrebna samo za NATO već osobito radi zemalja samih, kako bi se, što je prije moguće, priključile onim asocijacijama koje osim izgradnje prijeko potrebnog povjerenja i stabilnosti, nude i gospodarski rast, porast standarda i dugoročno kvalitetniji život za svakog stanovnika. Dosizanje standarda, implementacija prihvaćenih ciljeva težak je proces. No, svaka od zemalja članica jasno se opredijelila za taj put. ■

Svečana dodjela NATO-ovih medalja

Petnaestog siječnja 2005., na dan međunarodnog priznanja Republike Hrvatske, u kampu Warehouse u Kabulu obavljena je svečana dodjela NATO-ovih medalja koje se dodjeljuju pripadnicima ISAF-a za sudjelovanje u misiji. Zahvalivši svim pripadnicima kontingenta na našem, izvrsnom radu koji smo pokazali, medalje je svim pripadnicima osobno uručio brigadni general Walter Spindler, zapovjednik KMNB-a

Iz Afganistana Predrag MIKULIĆ

Neposredno prije dodjele medalja posjetili su nas talijanski i njemački katolički svećenici, don Gino Di Ciocco i otac Alois Berzl, kako bi blagoslovili naš kamp. Zajednička molitva i blagoslov obavljeni su u našem living roomu, mjestu gdje najčešće provode vrijeme naši pripadnici kada nisu angažirani na službenim zadaćama.

Nakon svečanog obreda, ispred ulaza u kamp, svi pripadnici kontingenta su se postrojili u svečani postroj za dodjelu medalja. Događaju su nazočili brojni gosti i uzvanici i visoki vojni zapovjednici iz drugih nacionalnih kontingenta. Brigadni general Walter Spindler, zapovjednik KMNB-a (Kabulske multinacionalne brigade), bio je najviši rangirani vojni zapovjednik, te je trebao uručiti medalje svim pripadnicima 4. kontingenta OSRH, angažiranim u misiji. Od predstavnika civilne vlasti nazočio je izaslanik iz ureda afganistanskog predsjednika Hamida Karzaia, Sayed Mushtab Ahmedy.

Raditi na očuvanju mira časno je iznad svega

Nazočnima se obratio zapovjednik kontingenta, bojnik Nikica Miljak, pročitavši najprije čestitke koje su stigle od načelnika GS-a OSRH, generala zbora Josipa Lucića, i načelnika Uprave Vojne policije OSRH, brigadira Ivana Jurića. Lijepo je zazvučala rečenica generala Lucića: "Rezultati vašeg rada u Afganistanu i ocjene nadređenih koje ih prate nemjerljiva su promocija naše domovine i prezentacije profesionalizma njezinih oružanih snaga kojih

ste i vi sastavni dio."

Nakon čitanja čestitki bojnik Miljak se prigodnim govorom obratio nazočnima, u uvodu se prisjetivši važnog dana međunarodnog priznanja Republike Hrvatske, a kada

Pripadnici hrvatskog kontingenta u svečanom stroju

smo prije trinaest godina krenuli našim putem prema Europi. Čestitajući našim pripadnicima dan međunarodnog priznanja naše zemlje, bojnik Miljak je zamolio za riječ brigadnog generala Waltera Spindlera.

General Spindler je na početku svoga govora spomenuo krvavi rat kroz koji je naša zemlja ne tako davno prošla, rekavši da smo svi mi naučili da je mir najveće bogatstvo, te je raditi u očuvanju mira, časno i vrijedno iznad svega. General je dodao da smo mi došli služiti u KMNB u povijesnom razdoblju za Afganistan. Predsjednički izbori i inauguracija prvoizabranog predsjednika su bili krucijalni koraci prema uspostavi čvrste središnje uprave, progresu i izgradnji Afganistana. General je istaknuo da je svaki od nas aktivno pridonio takvom pozitivnom razvoju situacije.

"Danas primete medalje koje su vidljivi znak za svakoga da ste služili u Afganistanu. Možete ih nositi s ponosom i s uvjerenjem da je vaš angažman ovdje doista napravio promjene!" dodao je general

Spindler. Zatim se zapovjednik KMNB-a osvrnuo na trenutnu situaciju u Afganistanu gdje još ima velikih problema, ali je istaknuo da smo ipak pomogli u obećavajućem pokušaju da se završi 25-godišnji rat i razaranja.

General je pohvalio naš rad u sklopu multinacionalne satnije vojne policije, kao i u Zapovjedništvu KMNB-a, rekavši kako nas još jednom želi uvjeriti da smo iznimno dobro obavili svoju zadaću u Afganistanu, služeći svojoj zemlji, KMNB-u, ISAF-u, kao i našoj zemlji domaćinu, zaključivši: "Vi i vaše obitelji možete biti vrlo ponosni!". Zahvalivši svim pripadnicima kontingenta na našem, izvrsnom radu koji smo pokazali general nam je zaželio uspješnu provedbu preostalog dijela misije te je osobno uručio medalje svim pripadnicima kontingenta. ■

General Spindler uručuje NATO medalje našim pripadnicima

Vožnja kroz pustinjski pijesak

Prve vožnje u ophodnji kroz dijelove pustinje koji su prekriveni pijeskom uspješno smo svladali. Svakodnevno sa svakog od naših *Team siteova*, upućuju se po dvije dvočlane ophodnje po unaprijed zacrtanim rutama i planom ophodnje. U jednoj od tih ophodnji, posjetili smo i neke od postrojbi Fronte Polisario koje pripadaju 3. tzv. Vojnoj regiji, duboko sklonjene u pustinji...

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Svaki dan proveden u Sahari donosi neku novu nepoznanicu, i tjera te da mijenjaš svoje običaje, navike i prilagođavaš se novim okolnostima. Gotovo je mjesec dana da smo se Robert i ja upustili u tu profesionalnu avanturu a već smo dosta toga ostavili iza sebe. Prve vožnje u ophodnji kroz dijelove pustinje koji su prekriveni pijeskom uspješno smo svladali uz poneko zapinjanje koje je sastavni dio života vojnih promatrača. Moramo istaknuti kako u takvim situacijama na vidjelo izide timski duh bez kojeg ne bi bilo lako obaviti sve zadatke. Prema rasporedu obuke na TS-u, sada se nalazimo na uvježbavanju navigacije koristeći se ručnim GPS-om kao i onim koji je instaliran u svako vozilo UN-a. Nakon toga slijedi i onaj završni dio uvježbavanja za vođe ophodnje, čime je obučni dio završen i nakon čega se možemo malo opustiti i planirati prve odmore.

Posjet postrojbi Fronte Polisario

Temeljne zadatke promatrača su nadziranje provedbe Sporazuma 1. koji je sklopljen između MINURSA i Marokanske kraljevske vojske (RMA) i vojnih snaga Fronte Polisario (FPMF) i MINURSA, te Sporazuma 2. između Fronte Polisario i MINURSA kako bi se smanjila opasnost od zaostalih mina i minskih polja te neeksploziviranih naprava koje su zaostale po manje-više svim dijelovima koje nadzire misija MINURSO. U tu svrhu, svakodnevno sa svakog od naših *Team siteova*,

upućuju se po dvije dvočlane ophodnje po unaprijed zacrtanim rutama i planom ophodnje. Uz specifične zadatke za pojedinu rutu, vrlo je bitna i ona sekundarna zadaća, a to je pokazivanje stalne prisutnosti UN-a na tim područjima. U jednoj od tih ophodnji, posjetili smo i neke od postrojbi Fronte Polisario koje pripadaju 3. tzv. Vojnoj regiji. Duboko sklonjeni u pustinji, ostaju profesionalni izazov za nas Europljane, kojima je teško dokučiti način živo-

U ophodnji kroz pustinju nisu rijetke i ovakve situacije

ta, rada, a posebice logistike. Daleko je to od klasičnih vojarni ili vojnih objekata. U prilog tome govori podatak kako su vojnici FPMF-a uglavnom nomadi i stočari, koji žive u šatorima sa svojim obiteljima, uzgajajući koze i deve. Kratak razgovor sa zapovjednikom postrojbe uz obveznu nazočnost časnika za vezu, kurtoazni pozdrav te pokušaj uočavanja stanja i brojnosti oružja, osnovni je smisao takve ophodnje UN-a. Naknadno se ti podaci analiziraju te uspoređuju s prijašnjim spoznajama na našim dnevnim brifinzima. O svim promjenama ili uočenim pokretima trupa ili oružja

izvješćuje se zapovjedništvo sektora koje te podatke prosljeđuje u zapovjedništvo misije u grad Laayoune.

U očekivanju promatrača iz Francuske

Moram priznati kako unatoč radnom tempu koji je 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu, nađemo vremena za druženja, sportske aktivnosti, neizostavne zabave za novopridošle vojne promatrače ili promatrače koji napuštaju misiju, pa čak i rođendanske proslave.

Petnaestak ljudi iz različitih zemalja, s različitim kontinenata, različitih kultura, ali sa zajedničkim ciljem provedbe zadatke ovdje u Zapadnoj Sahari.

Ponekad, kada razgovaramo međusobno, dođemo do zaključka kako je ova misija, iako profesionalni izazov, u jednu ruku i kao mali turistički podsjetnik kako svaka zemlja ima neke zanimljivosti koje vrijedi vidjeti.

Mi smo imali tu sreću što smo mogli otići, vođeni profesionalnim razlozima. Stoga svatko od nas u ophodnju obvezno nosi i digitalni aparat kako bismo zabilježili zanimljive trenutke i mjesta ovdje u pustinji.

Uskoro na moj TS dolazi novi promatrač, časnik iz Francuske. Svi ga s nestrpljenjem očekujemo. Naravno, po dobrom starom običaju očekuje ga i mala zadaća nakon dobrodošlice. Prenosjenje pijeska iz TS-a izvan ograde što koji put zna biti i veoma teško....ali ako bude problema, svi ćemo mu priskočiti u pomoć. To je i poanta timskog rada, zar ne?! ■

Susret s prijateljima

Marin i Edi već godinama rade za neprofitnu međunarodnu humanitarnu organizaciju International Medical Corps USA (IMC - USA) te su se zahvaljujući svom predanom radu, izborili za vrlo visoke pozicije u toj organizaciji. Ovdje su došli na dva-tri mjeseca kako bi sredili stanje u IMC - misiji u Liberiji i nastavili dalje po cijelom svijetu kamo ih posao odvede

Iz Liberije Dražen BARTOLAC

Jedna od ljepših strana u UN-ovim misijama je i poneki susret s našim ljudima koje nalazimo diljem svijeta, pa tako i ovdje u Liberiji. I obično, ti su susreti prigoda za druženje, razmjenu informacija, te pružanje obostrane pomoći kako u poslu, tako i u privatnom životu

Humanitarci Marin i Edi

Odmah na početku naše misije sreli smo dvojicu Splićana, inače naše poznanike iz Sijera Leonea. To su Marin i Edi koji već godinama rade za neprofitnu međunarodnu humanitarnu organizaciju International Medical Corps USA (IMC - USA) te su se, zahvaljujući svom predanom radu, izborili za vrlo visoke pozicije u toj organizaciji. Marin Tomas je direktor Odjela logistike IMC-a, a naš drugi poznanik Edi Čosić direktor je Međunarodnih operacija IMC-a. Za Edija u IMC-u kažu da je idejni kreator nekih njihovih misija i velikog dijela programa na prostoru Bosne i Hercegovine, Kosova, Ruske Federacije i Bliskog istoka.

Ovdje su došli na dva-tri mjeseca kako bi sredili stanje u IMC - misiji u Liberiji i nastavili dalje po cijelom svijetu gdje ih posao odvede. Tako ih kao humanitarce nije zaobišao ni Irak i to po godinu dana svakoga, ni Angola, Liberija, Sijera Leone, Čad, Sudan, Eritreja, Etiopija, Uganda, Kenija, Somalija, Tanzanija, Burundi, Demokratska Republika Kongo, Gruzija, Azerbajdžan, Afganistan... I upravo to njihovo iskustvo iz raznih zemalja, nama vojnicima, prava je tema za razgovor. Zapravo, takve informacije o

Susret s našim ljudima koji se nalaze diljem svijeta pa i u Liberiji

načinu i uvjetima života u raznim zemljama ne možete nigdje pročitati ni čuti osim od ljudi koji su kroz to prošli. A vjerujte, Marin i Edi su dobri u tome!

Projekti IMC-a pomažu državama pohananim ratom ili elementarnim nepogodama u obnovi pružanja zdravstvenih usluga, obnovi ustanova, opremanju nužnom medicinskom opremom, lijekovima i potrošnim materijalom te u obuci medicinskog kadra raznih profila. Važni segmenti IMC projekata su prevencija AIDS-a, distribucija hrane pothranjenim osobama posebno djeci, trudnicama i dojiljama. Organizacija obnavlja vodoopskrbu i sustav kanalizacije tamo gdje postoje veliki rizici od zaraze i širenja epidemija. Osim tih glavnih aktivnosti organizacija provodi i niz drugih humanitarnih projekata kada u području djelokruga nema drugih, specijaliziranih organizacija, poput dodjele mikrokredita za obnovu obrta, potpora obnovi poljoprivrednih aktivnosti, edukativne aktivnosti u ruralnim i urbanim sredinama itd.

Riječ je dakle, o vrlo priznatoj svjetskoj organizaciji koja je već godinama među 100 najboljih nepro-

fitnih humanitarnih udruga u Americi prema izboru magazina Worth.

Jedini pružali hitnu pomoć

Kao i mi, pripadnici HV-a, tako i naši poznanici, svatko na svoj način, aktivno smo se uključili u događaje potkraj listopada i početkom studenog 2004. u Liberiji. Odmah prvi dan, Marin Tomas uveo je dva sanitetska vozila svoje organizacije u službu

pružanja hitne pomoći u gradu Monrovijsi kad se drugi zbog nereda nisu usuđivali poslati vozila i timove. Broj prevezenih ranjenika i ozlijeđenih u prvim danima bio je velik. I te prve dane kada bismo čuli sirenu sanitetskog vozila znali smo reći: "Evo Marina opet!" Sanitetska vozila koja inače prate povratnike iz Gvineje slučajno su se zatekla u Monrovijsi na dan kad su počeli najveći poslijeratni neredi. U nedostatku osoblja, budući da prvih nekoliko dana zbog nereda osoblje nije moglo doći na posao, Tomas je bio prisiljen voziti jedno sanitetsko vozilo. Priču o pružanju hitne pomoći u Monrovijsi objavio je Reuters. A zahvaljujući Marinovom i Edijevom uspješnom radu u IMC-u od prije nekoliko godina Odjel za kontrolu financijskog poslovanja IMC-a nalazi se u Splitu, što je omogućilo dodatnu obuku i zaposlenje nalog broja mladih ljudi iz Hrvatske u toj međunarodnoj organizaciji. Povjerenje dano Hrvatima rezultat je predanog rada i besprijealnog knjigovodstva za vrijeme dok je IMC provodio humanitarne projekte na ratom pohananim prostorima bivše Jugoslavije. ■

Odnedavno novi oblik izobrazbe u OSRH

Tečaj za državne službenike

Svrha ovakve izobrazbe je edukacija prvenstveno državnih službenika koji ulaze u službu ali i onih koji su već u sustavu, a kako bi ih se bolje pripremilo za određene poslove i dužnosti na kojima će biti ili se na njima već nalaze. Takvi bi tečajevi trebali biti u budućnosti obvezni i jedan od uvjeta za prijam, odnosno ostanak u službi za državne službenike I. i II. reda

Vesna PINTARIĆ, snimio Davor KIRIN

Izobrazba i profesionalni razvoj zaposlenika od iznimna je značenja za svaku suvremenu organizaciju pa tako i vojnu. I u OSRH je prepoznata važnost izobrazbe i ulaganja u ljudski potencijal te je nedavno počela dodatna izobrazba državnih službenika u MO-u i OS-u koju organizira i provodi Zapovjedništvo za združenu izobrazbu i obuku u suradnji sa službama MO-a i upravama GS-a. Školovanje državnih službenika provodi se u dvije razine i to putem temeljnog i naprednog tečaja. Temeljni tečaj ima za cilj upoznati polaznike s vojnom organizacijom i pripremiti ih za obavljanje poslova savjetnika i viših savjetnika i provodi se kroz 90 nastavnih sati tijekom tri tjedna. Na njemu se polaznici upoznaju s ustrojem MO-a i OSRH, zakonima, propisima i odnosima između MO i OS-a te sustavima upravljanja i zapovijedanja u njima. Na tu razinu izobrazbe djelatnici mogu biti upućeni odmah po prijemu u službu.

Cilj naprednog tečaja je pripremiti odabrane polaznike za obnašanje viših službeničkih dužnosti i poslova, primjerice čelnika odsjeka, odjela i ureda u upravama MO-a, a na njemu će se polaznici upoznavati s načelima upravljanja vojnom organizacijom, odabranim propisima, sustavom upravljanja i zapovijedanja u OS-u te sustavom planiranja, programiranja i izrade proračuna obrane. Njegova bi provedba trebala početi ove godine, a o detaljima vezanim uz ovaj novi projekt razgovarali smo s brigadirom Darkom Kerešom, načelnikom Odjela za

školstvo u Upravi za obuku i školstvo GS-a OSRH.

■ Detaljnije s novim oblikom izobrazbe za državne službenike upoznao nas je brigadir Darko Kereša

Pilot program

Prva skupina polaznika na svojevrsni pilot temeljni tečaj krenula je potkraj prošle godine i nakon eventualnih poboljšanja i ispravljanja uočenih nedostataka tečaj će biti standardiziran. Kako je objasnio brigadir Kereša svrha ovakve izobrazbe je edukacija prvenstveno državnih službenika koji ulaze u službu ali i onih koji su već u sustavu, a kako bi ih se bolje pripremilo za određene poslove i dužnosti na kojima će biti ili se na njima već nalaze. Takvi bi tečajevi trebali biti u

budućnosti obvezni i jedan od uvjeta za prijam, odnosno ostanak u službi za državne službenike I. i II. reda, kao što su to primjerice državni stručni ispit, stručna sprema ili neka određena znanja i vještine potrebne za određeno radno mjesto. Ovaj pilot temeljni tečaj polazilo je osamnaest djelatnika, a već u svibnju planira se početak drugog temeljnog tečaja s dvostruko većim brojem polaznika.

Što se tiče službenika koji su već dugo u sustavu i koji imaju položen državni stručni ispit i nalaze se na

Tečajevi traju do mjesec dana, a organizirani su tako da će nakon desetak dana teorijske nastave polaznik imati iduća dva do tri tjedna pripreme za ispit, na kojem je potrebno pokazati minimalno 70 posto znanja o materiji koju je obuhvatio tečaj i za to vrijeme izuzet je od svih obveza u svojoj ustrojbenoj cjelini. Ako polaznik ne prođe na ispitu, dužan ga je ponovno polagati. U slučaju da je rezultat i drugi put nedovoljan za prolaz, zaključak je da djelatnik ne poznaje dovoljno posao koji obavlja kao ni organizaciju u kojoj radi te u skladu s time ne može kvalitetno obnašati ni dužnost na kojoj je bio tj. na koju bi trebao biti postavljen.

višerangiranim službeničkim mjestima tečaj neće biti obavezan, a niti bi prema procjenama trebao biti potreban s obzirom na to da bi takvi djelatnici, znanja koja tečaj daje, morali već jako dobro poznavati. Dakle, primarna skupina koju bi obuhvatio tečaj jesu djelatnici koji

na razlika, a odnosio bi se na djelatnike koji se nalaze na višerangiranim službeničkim mjestima, primjerice načelnika odjela ili voditelja odsjeka, a koji zbog tranzicijskih procesa, promjena u strukturi te smanjenjem broja djelatnika dolaze na nove dužnosti na kojima se traže

GS-a i to oni najiskusniji unutar upravne strukture. Tečajevi traju do mjesec dana, a organizirani su tako da će nakon desetak dana teorijske nastave polaznik imati iduća dva do tri tjedna pripreme za ispit, na kojem je potrebno pokazati minimalno 70 posto znanja o materiji koju je obuhvatio tečaj i za to vrijeme izuzet je od svih obveza u svojoj ustrojbenoj cjelini. Ako polaznik ne prođe na ispitu, dužan ga je ponovno polagati. U slučaju da je rezultat i drugi put nedovoljan za prolaz, zaključak je da djelatnik ne poznaje dovoljno posao koji obavlja kao ni organizaciju u kojoj radi te u skladu s time ne može kvalitetno obnašati ni dužnost na kojoj je bio tj. na koju bi trebao biti postavljen.

Odabir djelatnika koji će se upućivati na tečaj provodit će Personalna služba MORH-a i Personalna služba GS-a, a prema podacima iz GIS-a i prema određenim kriteri-

■ Prvi pilot temeljni tečaj polazilo je 18 djelatnika, a svima koji su ga uspješno završili uručena je diploma

su u sustav ušli unatrag dvije godine ili nemaju položen DSI. Nastavni plan i program tečaja osmišljen je tako da se u teorijskom dijelu tečaja polaznici upoznaju sa sadržajem koji trebaju usvojiti te dobivaju potrebnu literaturu vezanu uz strateškijske dokumente, organizacijsku strukturu MORH-a i Glavnog stožera te podzakonske akte vezane uz područja na kojima rade. Treba istaknuti da ta znanja nisu opsega koji se traži kod polaganja DSI. Oni pak službenici koji imaju položen DSI i u službi se nalaze duže od pet godina bit će obvezni pohađati napredni tečaj koji će biti sadržajno oblikovan za državne službenike koji obavljaju upravne dužnosti. Riječ je o službenicima koji su tek stupili na te dužnosti ili im to predstoji. Napredni tečaj obuhvatio bi elemente strateškog upravljanja nužne za kvalitetno upravljanje dijelovima sustava i u tome je temelj-

određena predznanja. Izuzetak su i ovdje djelatnici koji su dugo u sustavu i duže se godina nalaze na ovim dužnostima. Trenutačno se provode pripreme za napredni tečaj koji bi trebao startati u listopadu ove godine.

Za nesavjesne prestanak radnog odnosa

Predavači na tečajevima su djelatnici ustrojbenih cjelina MORH-a ili

jima. Prvi je tečaj bio iznimka, naime odabir djelatnika ograničen je na one s područja Zagreba prvenstveno zbog ograničenja smještajnih kapaciteta. Diploma za položeni tečaj, odnosno negativna ocjena registriraju se u GIS-u i o njoj se izvješćuje nadređeni. U svakom slučaju, tečaj treba shvatiti ozbiljno jer negativna ocjena može u konačnici dovesti i do najmanje željenog - do prestanka radnog odnosa. ■

Stožerni narednik Damir Miljković, prvi dočasnik Dočasničke škole Jastrebarsko

Vrhunski sportaš i vojnik

Ovaj vojnik i sportaš izvrstan je atletičar i orijentacijski trkač koji ostvaruje zapažene rezultate kako na vojnim natjecanjima, tako i na civilnim. Od 1998. najbolji je orijentacist Hrvatske vojske, a u prošloj godini osvojio je naslov civilnog prvaka države u orijentacijskom trčanju... Za ostvarene sportske rezultate u 2004-oj proglašen je sportašem godine za grad Jastrebarsko

Milenka PERVAN STIPIĆ

Biti aktivnim pripadnikom HV-a od kolovoza 1991., proći bojišta od zapadne Slavonije do Bano-

■ I u vojsci i u civilstvu stožerni narednik Miljković je prvak u orijentacijskom trčanju

vine, biti najboljim pripadnikom OSRH za 1999. te prvi dočasnik u DŠ Jastrebarsko bilo bi dostatno za objelodanjivanje jedne zanimljive biografije. A kad se tome još doda da je 34-godišnji stožerni narednik Damir Miljković i vrhunski sportaš, pa je stoga za ostvarene sportske rezultate u 2004-oj proglašen sportašem godine za grad Jastrebarsko, onda je riječ o doista iznimnoj osobi koja zavrjeđuje medijski prostor. Ovaj vojnik i sportaš izvrstan je atletičar i orijentacijski trkač koji ostvaruje zapažene rezultate kako na vojnim natjecanjima tako i na civilnim. Od 1998. najbolji je orijentacist Hrvatske vojske, a u prošloj godini je osvojio naslov civilnog prvaka države u orijentacijskom trčanju u disciplini sprinta (do 3000 m), te u noćnoj orijentaciji (oko 6 km). Uz to već niz godina je član državne štafete gdje osvaja većinom prva mjesta. Na prošlogodišnjem Svjetskom prvenstvu u Švedskoj ostvario je najbolji rezultat od na-

ših natjecatelja u orijentacijskom trčanju na duge staze, a iste godine je i na Svjetskom vojnom prvenstvu u Nizozemskoj bio najbolji od naših u svim disciplinama (duge i kratke staze). Uz to uspješni je sudionik raznih svjetskih prvenstava kao i onih regionalnih. Takve rezultate bilježi i u atletici trčeći maratone i polumaratone. Tako mu je zapažen rezultat u polumaratonu na 21 090 m, 1 sat, 16 minuta i 5 sekundi.

Više razvijati sport u vojsci

Za orijentacijsko trčanje tvrdi kako bi ovaj sport bio masovniji da ga se popularizira, tim više što on u skali vojne obuke zauzima visoko drugo mjesto, odmah iza streljaštva. Jer, za one manje upućene, najkraće rečeno, orijentacijsko trčanje je sport u kojem natjecatelj na samom startu dobije kompas, zemljovid u omjeru 1:1000 ili 1500 na kojem je uz ostalo naznačen cilj, pa tako orijentacist u najkraćem vremenu treba obići zadane kontrolne točke na terenu, zatim plastičnu pločicu perforira na svakoj kontrolnoj točki kao dokaz na cilju da je sve uredno obavljeno. Ovaj sport je kod naroda sjeverne Europe vrlo razvijen, pa je Miljkoviću vrlo draga uspomena na višestrukog olimpijca u nordijskom trčanju Bjorna Dahliea kojeg je upoznao na prošlogodišnjem tečaju zimskog ratovanja u Kraljevini Norveškoj. Miljković kaže da je ponosan na svoje rezultate, a posebno što ih ostvaruje kao pripadnik HV-a. Uz to hvali nadređene koji mu izlaze u susret, posebno zapovjednik Dočasničke škole bojnik Ivan Magdić. No, on ne propušta svoje profesionalne obveze kao vojnik, pa tako njegov radni dan počinje

već u 5 ujutro kad obavlja prvi trening, a onda u 7 sati već je na poslu. Kad stigne, trenira i poslije podne, jer da bi bio u formi treba istrčati oko 300 km mjesečno, a pred natjecanje i do 500 km. Kako u biografiji ima i završen studij višeg sportskog trenera ujedno je i instruktor orijentacijskog trčanja koje je primjereno uključeno u nastavu tjelovježbe i taktike u Dočasničkoj školi. Kad tvrdi da sport nije dostatno zastupljen u vojsci, dodaje tome i jedno zanimljivo viđenje kakva vrsta sporta bi bila najmjerodavnija za vojnika. On kaže kako bi u vojsci, u odnosu na kolektivne sportove (košarka, nogomet...), trebalo više razvijati monostrukturne (atletika, plivanje...) koji utječu na poboljšanje fizičkih i kognitivnih sposobnosti jer je u njima vrlo niska mogućnost ozljeđivanja pojedinca. A od

■ Uspješan na raznim svjetskim i regionalnim natjecanjima

svojih planova stožerni narednik Damir Miljković ističe kako i dalje ostaje pripadnik HV-a, i dalje će se natjecati, a svoje znanje i iskustvo želi prenositi drugima te posebno biti uzor budućim mladićima koji dolaze u Hrvatsku vojsku. ■

Visoki vojni dužnosnici posjetili 16. trbr

S namjerom razgledavanja smještajnih kapaciteta vojarne "Bilogora" u kojoj se kao najveća i najbrojnija nalazi postrojba 16. trbr, nedavno su je obišli general pukovnik Slavko Barić, zamjenik načelnika GS OS-a, brigadni general Josip Lovrić, načelnik operativne uprave GS OS-a i general bojnik Mladen Kruljac, zamjenik zapovjednika HKoV-a.

Nakon svečanog dočeka i prijavka pukovnik Marijan Šokec, o. d. zapovjednika 16. trbr, uje-

dno i zapovjednik vojarne održao je kratku multimedijalnu prezentaciju o smještajnim kapacitetima vojarne te prikazu kapaciteta poligona za obuku "Lepirac" koji je vezan uz vojarnu, a po veličini je treći poligon u OS-u.

Objekti u kojima se nalazi 16. trbr uglavnom su u dobrom stanju, izuzev kuhinje u koju bi trebalo uložiti financijska sredstva kako bi odgovarala kapacitetima ljudstva koje boravi u vojarni. U proteklom razdoblju uglavnom se provodilo tekuće održavanje postojećih objekata, a sve to nije narušilo uvjete života i rada pripadnika brigade, istaknuo je pukovnik Šokec.

General Barić se na kraju osvrnuo na to kako je teško reći koliko će se, i hoće li se uopće ulagati u kompleks vojarne "Bilogora" dok se ne vidi perspektivnost vojarne i komponenta budućeg preustroja.

OJI

Posjet prvog dočasnika GS-a Dočasničkom zboru 5. korpusa

U sklopu redovitog obilaska zapovjedništava i postrojbi OS-a RH u radnom posjetu Dočasničkom zboru 5. korpusa HKoV-a boravili su prvi dočasnik GSOS-a RH časnički namjesnik Goran Turk i prvi dočasnik HKoV-a nadnarednik Dominik Ban. Radni sastanak s prvim dočasnici postrojbi 5. korpusa HKoV-a održan je 10. siječnja u vojarni "Ban Josip Jelačić" u Otočcu.

Izvješćivanjem prvih dočasnika podređenih postrojbi prvi dočasnici GSOS-a RH i HKoV-a upoznali su se s aktivnostima i ukupnim postignućima, rezultatima u životu i radu podređenih postrojbi tijekom 2004. godine, ali i s realnom problematikom u

ostvarivanju zacrtanih ciljeva.

Prvi dočasnik HKoV-a i prvi dočasnik 5. korpusa HKoV-a prezentirali su svoje godišnje planove rada i smjernice za DLP u 2005. godini.

Prvi dočasnik GSOS-a RH informirao je prve dočasnike postrojbi 5. korpusa o smjernicama i zadaćama Dočasničkog zbora OSRH u 2005. godini te istaknuo u svom zaključku da se one mogu postići isključivo ako se sve snage usmjere prema povećanju ukupne odgovornosti svakog pojedinog dočasnika kroz sva funkcionalna područja života i rada a sve u svrhu povećanja borbene spremnosti OS-a.

OJI

Vježbe u hladnom okružju

Kako tijelo proizvodi velike količine topline tijekom vježbanja, postoji problem održavanja normalne tjelesne temperature. Pri vježbanju na temperaturi ispod smrzavanja postoji nekoliko stvarnih opasnosti zbog kojih može doći do ozbiljnih problema, kao što su: hipotermija, ozeblina ili dehidracija.

Hipotermija

Hipotermija se javlja kada tjelesna temperatura padne ispod normalne mogućnosti reguliranja temperature. Javlja se zbog nemogućnosti da tijelo proizvede toliko topline, koliko je brzo može izgubiti. Ponekad može prouzročiti i smrt. Stoga svaki put kada je vojnik izložen velikoj hladnoći, potrebno je poduzeti sve mjere opreza, kako bi se izbjegla mogućnost hipotermije. Simptomi hipotermije su gubitak razuma, otežan govor, pospanost te mišićna slabost.

Vježbanjem na hladnoći tijelo proizvede dovoljno topline, kako bi se održala normalna tjelesna temperatura. S pojavom umora tijelo proizvodi manje topline. Ako su vojnici previše odjeveni, doći će do pretjeranog znojenja, što, povezano sa smanjenjem tjelesne temperature, može uzrokovati brži napad hipotermije.

Kod odijevanja za vježbanje na hladnoći mora se voditi računa o tome da odjeća za hladno vrijeme treba štiti, izolirati i prozračivati. Gotovo 40% topline se gubi ako glava i vrat nisu prekriveni te je potrebno zaštititi što veći dio tijela. Odjeća treba biti lagana i topla (prozračna da dopušta izmjenu zraka kroz odjeću), te komotna, kako bi kretanje bilo što nesmetanije. Odjeću natepljenu znojem potrebno je što je prije moguće zamijeniti, a obuća mora biti komotna i udobna i potrebno je noge održavati uvijek suhima.

Ozeblina i dehidracija

Ozeblina se najčešće javlja u izloženijim dijelovima tijela, kao što su stopala, nos ili ruke.

Čimbenici koji dovode do ozeblina su hladan zrak u kombinaciji s vjetrom, i takve ozeblina pojedinih dijelova tijela mogu dovesti i do amputacije. Prekrivajući izložene dijelove tijela, smanjuje se rizik od ozeblina.

Dehidracija je rezultat gubljenja tekućine, brže nego što se može nadoknaditi. Obavljajući zadaću u hladnoj okolini, treneri trebaju provjeriti tjelesnu težinu vojnika, te ih upozoriti da piju tekućinu kad god je to moguće.

Sandra VRANEKOVIĆ

Australija kupuje Abramse

AUSTRALSKO tijelo AFV *Impe-mentation Team* objavilo je detalje o australskoj kupovini tenkova M1A1 Abrams. Vrijednost ugovora iznosi 475 milijuna USD.

Program obuhvaća nabavu 59 tenkova M1A1 AIM; 7 vozila za izvlačenje M88A1 Hercules; 80 radio-uređaja SINCGARS (AN/VRC-92F); 146 uređaja za noćno motrenje AN/PVS-7B; 73 teške strojnice sa standardnom cijevi M2 kalibra 12,7 mm; 7 strojnica M2 s teškom cijevi; simulatore za topnike i vozače; 14 kamiona-tegljača Oshkosh HET; rezervne dijelove, alate i testnu opremu, dokumentaciju te ostale elemente logističke potpore.

Isporuka tenkova početak će sredinom 2007., a 41 će biti isporučen 1. oklopnoj pukovniji australske vojske dok će ostali biti dodijeljeni školi za izobrazbu tenkista ili će biti u pričuvi.

Australska vojska već izvjesno vrijeme razmatra mogućnost nabave određenog broja modernih tenkova jer sadašnja flota australskih tenkova tipa Leopard 1 više ne odgovara

zadaćama koje treba obavljati. Australci su razmatrali nekoliko opcija, među njima mogućnost nabave rabljenih tenkova Leopard 2A4. Neki su analitičari smatrali kako upravo rabljeni Leopard 2 ima najviše šanse jer je riječ o relativno modernom tenku koji ima velike mogućnosti daljnjeg moderniziranja, na standard A5 ili A6. Osim toga, analitičari su procjenjivali kako je cijena rabljenog Leoparda, oko 500 000 USD, vrlo primamljiva i nudi najbolji odnos uloženo/dobiveno.

Svi će tenkovi M1A1 biti rabljeni, iz sastava američke kopnene vojske, te proći modernizaciju Abrams Integrated Management (AIM). Prema nekim informacijama tenkovi će biti uzeti iz sastava američkih snaga u Njemačkoj. Tenkovi su uskladišteni kao spremna pričuva i trebali bi biti u dobrom stanju. Navodno nijedan tenk nije ispalio više od 118 granata tijekom radnog vijeka. Odabrani tenkovi će u SAD-u proći dvogodišnji program modernizacije. Tijekom modernizacije od ukupno 6256

dijelova novim će biti zamijenjeno najmanje njih 5368, dovodeći tenkove u stanje "kao novi".

Osim američkih tvrtki i australske se spremaju za isporuku Abramsa. Tako je australska obrambena tvrtka Tenix Defence Land Division stupila u kontakt s američkom tvrtkom URS EG&G kako bi osigurala ponudu za održavanje Abramsa kad dođu u Australiju. Ponudu za održavanje planira predati i australska podružnica američke tvrtke General Dynamics Land Systems koja je izvorni proizvođač tenka M1A1.

M. PETROVIĆ

Rusija nudi Kini nove helikoptere

KRAJEM prošle godine Vlada Ruske Federacije odobrila je proširenje popisa zrakoplovne tehnike koju je spremna prodati Kini. Tako su se na tom popisu našli borbeni helikopter Mi-28NE i transportni helikopter Mi-54, koji se još nalazi u razvojnoj fazi. Kina trenutačno u svojoj floti

ima naoružanu inačicu transportnog helikoptera Mi-17, što smatra neadekvatnim u smislu zadovoljenja svojih potreba za borbenim helikopterima te u posljednje vrijeme pokazuje veliki interes upravo za borbenim helikopterom Mi-28NE. Inače, borbeni helikopter Mi-28N

je nakon dužeg razvojnog razdoblja Rusko ratno zrakoplovstvo nedavno službeno uvelo u operativnu uporabu.

Ta ruska ponuda znakovita je i po ponudi helikoptera Mi-54. Iako je temeljno zamišljen kao civilni helikopter Rusija ga zainteresiranim naručiteljima spremno nudi i u vojnoj inačici. Projekt koji je prvobitno pokrenut 1993., te je zbog određenih razloga privremeno zaustavljen, ponovno je zaživio tijekom 2002. godine. Od tada se kroz razvojnu fazu testiraju dvije inačice helikoptera, odnosno ugradnja dvije različite pogonske skupine turbovratilnih motora. Tako se uz motor VK800 tvrtke Klimov/Motor-Sich razmatra i Turbomec motor Arriel 2C.

I. SKENDEROVIĆ

Pakistan kupuje kineske fregate

PAKISTANSKA ratna mornarica objavila je da je s Kinom postignut dogovor oko nabave četiri fregate klase Jiangwei II. Ako fregate budu naoružane istim naoružanjem kao što imaju takve fregate koje se nalaze u službi kineske ratne mornarice, ugovor će biti vrijedan oko 750 milijuna dolara. Prva pakistanska fregata klase Jiangwei II gradit će se u brodogradilištu Hudong u Šangaju, dok bi se ostale tri gradile u Pakistanu.

Fregate klase Jiangwei II su najbolje naoružane kineske fregate. Imaju modernizirani radarski sustav i sustav upravljanja paljbom, uključujući novi motrilački 3D radar za nadzor zračnog prostora. Naoružanje uključuje dva četverostruka lansera protubrodskog raketnog sustava C-802/Ying Ji-2, YJ-2 (CSSC-X-8, Saccade), protuzračni raketni sustav FM80N/Hong Qi, HQ-7 (kopija francuskog sustava CSF-Crotale dosega 8 do 12 km), novi dvocijevni automatski top PJ33A kalibra 100 mm sličan onom koji je postav-

ljen na razarače klase Luhu, četiri dvocijevna topa Tip 76A kalibra 37 mm, dva peterocijevna lansera protupodmorničkih projektila Tip 87 (kineska inačica ruskih bacača RBU-1200 dosega 1200 m) i šest torpednih cijevi promjera 324 mm.

Projektili C-802/YJ-2 su novorazvijena inačica C-801/YJ-1, a njihova temeljna razlika u odnosu na projekte C-802/YJ-1 je u zamjeni raketnog motora s turbomlaznim mo-

torom (startni motor je zadržan). Brzina leta je 0,8 do 0,9 Mh (1070 km/h), a doseg 120 km.

Na brodove je ugrađen i pramčani sonar S-07H. Uz sve to naoružanje na krmi je postavljena i helikopterska platforma koja nosi dva laka protupodmornička kineska helikoptera Harbin Z-9A (licencno građeni francuski helikopteri AS 365N Dauphin 2).

M. BRLIĆ

TIJEKOM prosinca prošle godine u Casellu je obavljen prvi probni let srednjeg transportnog aviona C-27J, koji je proizveden za potrebe grčkog ratnog zrakoplovstva. Tijekom osamdesetminutnog probnog leta isprobavane su temeljne letne mogućnosti aviona, što je na zadovoljstvo proizvođača i naručitelja uspješno obavljeno.

Grčko ratno zrakoplovstvo je, po-

kazao je veći broj zemalja Europe, Sjeverne Amerike i Azije. Tako primjerice SAD kani za potrebe Nacionalne garde naručiti 37 Spartana, kojima se planira zamjena flote transportera C-23 Sherpa. Uz SAD i Kanada pokazuje veliki interes za kupnju C-27J, odnosno planira

Poletio prvi grčki Spartan

put talijanskog, naručilo ukupno dvanaest aviona, čija bi isporuka trebala započeti ove godine. Uz Italiju i Grčku zanimanje za Spartane po-

narudžbu 15 aviona koji bi se primarno rabili za zadaće traganja i spašavanja. U sklopu svoje svjetske turneje predstavnici tvrtke Alenia Aeronautica nedavno su održali više promotivnih letova u Australiji, Tajvanu, Irskoj, Portugalu, Bugarskoj, Češkoj, te drugim zemljama koje su nedavno primljene u NATO savez.

I. SKENDEROVIĆ

PZO sustav Umkhonto-IR

JUŽNOAFRIČKA tvrtka Denel razvija projektilski PZO sustav Umkhonto-IR. Temelji se na vrlo brzom projektilu s vertikalnim lansiranjem koji rabi inercijsko vođenje u prvoj fazi leta, ima mogućnost korekcije leta, a u završnoj fazi obavlja zahvat cilja modernim termalnim tražilom. To omogućava uporabu LOAL modela djelovanja (LOAL - *Lock On After Launch*, odnosno zahvat cilja nakon lansiranja) te ne traži optičku vidljivost cilja koji napada. Projektil se lansirava prema području cilja i prvi dio leta se vodi inercijalno uz dostavu podataka o trenutnom položaju cilja. U završnoj fazi, kad projektil priđe cilju dovoljno za optičku vidljivost aktivira se IC glava za vođenje opremljena naprednim termalnim tražilom, uočava cilj, obavlja zahvat i projektil presreće cilj.

Takav sustav navođenja omogućava da se IC projektilom napada cilj izvan vizualnog dosega čime se postiže znatna taktička prednost. Praćenje cilja obavlja poseban 3-D

radar sposoban pratiti 8 ciljeva istodobno te dostavljati podatke lansirnim jedinicama PZO projektila Umkhonto.

Projektil ima raketni motor s vektorizacijom potiska, ostvaruje maksimalni domet od 12 000 metara. Prosječno vrijeme leta projektila iznosi oko 16 sekundi što je dovoljno za presretanje cilja na udaljenosti od oko 9000 metara. Namijenjen je djelovanju protiv aviona, bespilotnih letjelica i precizno vođenog streljiva. Omogućen je i zahvat površinskih ciljeva.

Umkhonto-IR su za opremanje brodova izabrale južnoafrička (nove fregate tipa MEKO A-200) i finska mornarica (brzi napadni brodovi klase Haima). Lanser je izveden u kontejniziranom obliku, projektili su

smješteni vodoravno a za borbenu uporabu se prevode u vertikalni položaj. Kontejner prima 8 projektila a opremljen je uobičajenom opremom za paljbenu djelovanje te datalinkom za prihvata podataka od 3-D radara te proslijeđivanje podataka o korekciji kursa projektilu u letu.

M. PETROVIĆ

Eurofighter testira supersonične mete

KRALJEVSKO ratno zrakoplovstvo (RAF) dogovorilo je s američkom tvrtkom Raytheon nabavu supersoničnih meta AQM-37C, koji bi se rabili za vježbovna gađanja s projektilima ASRAAM. Kao platforma za testiranje ASRAAM projektila rabi će se višenamjenski borbeni avion Eurofighter, a testiranja bi se provodila tijekom svibnja iznad sjeverozapadne Škotske. Također, postignut je dogovor s američkim ratnim zrakoplovstvom oko njihove suradnje tijekom tih testiranja, odnosno u Ujedinjeno Kraljevstvo preletjet će određeni broj aviona F-16 Block 30 iz sastava Nacionalne garde, koji će se rabiti kao platforma za lansiranje meta AQM-37C.

Za potrebe vježbovnih gađanja na supersoničnoj meti AQM-37C oba-

vit će se određene modifikacije, što se posebice odnosi na ugradnju X valnog ometača, te će se obaviti određene strukturalne prilagodbe

na tijelu mete kako bi se smanjio radarski odraz mete.

I. SKENDEROVIĆ

Projekt nove talijanske podmornice

NAKON što je potkraj travnja prošle godine talijanska ratna mornarica od brodograđevne tvrtke Fincantieri naručila projekt nove talijanske diesel-električne podmornice, oznake S1000, nedavno je Fincantieri s ruskim projektnim uredom RUBIN ugovorio zajednički rad na razvoju i izradi projekta nove talijanske podmornice.

Podmornica S1000 bi trebala imati oko 1000 tona podvodne istisnine i 900 tona površinske. Prema taktičko-tehničkim zahtjevima talijanske ratne mornarice najveća radna dubina bi trebala biti 250 metara, duljina preko svega 50 metara, podvodna autonomija 10 dana, daljina plovidbe 1500 nm, najveća brzina 14 čvorova, ophodna brzina 4 čvora, a imala bi 16 članova posade te bi mogla prevoziti još 12 osoba. Bila bi naoružana sa 6 torpednih cijevi, a bila bi opremljena i s pogonom neovisnim o vanjskom zraku koji bi bio omogućen ugradnjom gorivih članaka. Isto tako nova podmornica bi trebala imati malu toplinsku, magnetsku, radarsku i akustičku zamjetljivost. Vijek službe podmornice ne bi smio biti manji od 25 godina, a tijekom službe njezina raspoloživost

ne bi trebala pasti ispod 80 posto.

Nova talijanska podmornica obavljat će niz različitih zadataka; od vraćanje mogućeg neprijatelja od poduzimanja napadnih aktivnosti, nadzor podmorja, prikriveno motrenje, prikupljanje obavještajnih podataka, prijevoz specijalnih snaga, obavljanje diverzantskih akcija, protubrodsko borba i polaganje mina.

Kako bi se podmornici tih izmjera omogućilo izvođenje tako velikog broja različitih zadataka, projektom će se razmatrati modularni koncept gradnje što će joj dodavati ili uklanjati dijelove, raznih sustava, naoružanja i senzora, a već prema pridruženom profilu misije, omogućiti promjenu operativne namjene.

M. BRLIĆ

Izrael modernizira svoje Apache

IZRAELSKO ministarstvo obrane potkraj prošle godine sklopilo je ugovor s američkim Boeingom o modernizaciji svojih borbenih helikoptera AH-64A. Vrijednost tog ugovora procjenjuje se na oko 100 milijuna američkih dolara, odnosno time će se u biti financirati upgradning šest helikoptera AH-64A na standard AH-64D Longbow. Time će se broj Longbow Apacha u floti izraelskog ratnog zrakoplovstva nakon nedavne narudžbe popeti na 18 helikoptera. Naime, tijekom 2001. Izrael je naručio 12 Longbow Apache za iznos od oko 500 milijuna američkih dolara. Tada je Izrael naručio devet novih helikoptera AH-64D te tri AH-64A koja će biti modernizirana na Longbow standard. Prvi helikopteri iz te tranše trebali bi biti isporučeni Izraelu tijekom ožujka ove godine.

I. SKENDEROVIĆ

Tijekom razdoblja Hladnog rata pomorske prijetnje bile su uglavnom ograničene na područja dubokih mora Atlantskog i Tihog oceana, na kojima i u kojima su se desecima godina tražile i pratile podmorske i površinske snage dviju supersila

Piše Vili KEZIĆ

More - zaštitni medij podvodnim uljezima opasnih namjera

Nakon rušenja Berlinskog zida "vruća" područja premještena su u toplija i plića mora blizu obala "nepokornih" država, oko većih ili manjih kriznih žarišta koje je trebalo nadzirati i pravodobno gasiti. Uz to, početkom trećeg tisućljeća širi se i raste opasnost asimetričnih ugroza u litoralnim vodama diljem svijeta, s posebnim obilježjima nepredvidljivosti u vremenu i prostoru, te načinu i intenzitetu djelovanja.

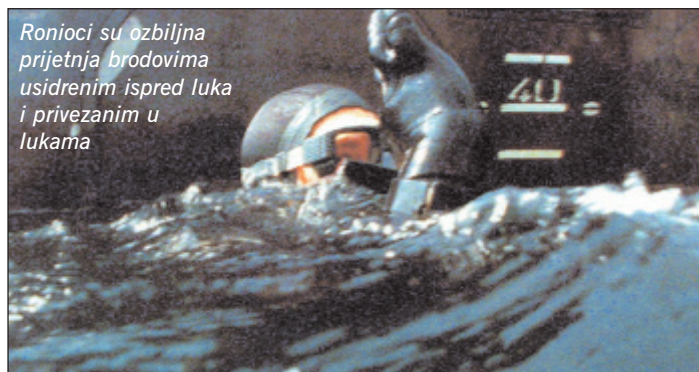
Pomak operativnih djelovanja pomorskih snaga s otvorenih pučina dubokih oceana u litoralna mora nametao je nužne promjene performansi oružja i senzora na površinskim i podvodnim plovilima, odnosno prilagodbu novom, prirodnom i taktičkom okruženju. Naime, podvodna djelovanja su izrazito ovisna o čimbeniku prirodnog okruženja čija su svojstva u priobalnim vodama različita od mjesta do mjesta i

promjenjiva iz dana u dan, a često iz sata u sat. Tu je more vrlo složeni medij s dinamičkom prirodom,

koja je na neki način nalik vremenskim ponašanjima atmosfere, koje je teško predvidjeti ili obilježiti.

Za razliku od svježje (slatke) vode, more sadrži mnoge rastvorene kemikalije, uključujući karakterističnu sol (natrijev klorid). Drugo, dobro znano, obilježje podmorja je odgovarajući porast pritiska s povećanjem dubine. I drugi čimbenici, kao što su promjena saliniteta ovisno o udaljenosti od ušća rijeka, promjena temperature ovisno o dubini, potpovršinske struje, suprotne struje i valovi, učinci topografije i morskog dna, te postojanje makro i

Ronioci su ozbiljna prijetnja brodovima usidrenim ispred luka i privezanim u lukama

mikroorganizama, utječu na optička i akustička svojstva mora koja su bitna za uspjeh ili neuspjeh podvodnih djelovanja. Naime, podvodni napadači i podvodni branitelji trebaju otkriti podvodni cilj, identificirati ga, locirati ga i tek potom mogu djelovati na odgovarajući način. No, otkrivanje objekata u moru znatno je neizvjesnije negoli površinskih objekata koje se radari-ma (i na druge načine) otkriva pouzdano i locira dosta točno. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Hrvatski strojevi na afganistanskim poljima smrti

Hrvatska se silom prilika morala suočiti s velikim dijelovima teritorija zagađenog minama zaostalim nakon Domovinskog rata. Naponi domaćih stručnjaka da osmisle i proizvedu učinkovite sustave za razminiranje urodili su plodom. Uslijedili su i prvi izvozni poslovi te primjena originalnih hrvatskih proizvoda na razminiranju u Afganistanu

Piše Toma VLAŠIĆ

Suočivši se s potrebom brzog, sigurnog i jeftinog čišćenja od mina zaostalih nakon Domovinskog rata, domaći su se stručnjaci okrenuli razvoju vlastitih rješenja strojeva za razminiranje prilagođenih hrvatskim potrebama. Proučavanje stranih rješenja upozorilo je na mnoštvo problema pred kojim se

nalaze konstruktori takvih strojeva.

Mnoga su rješenja bila dobra na papiru ali su u sukobu sa stvarnošću jednostavno pokleknula. Shvativši kako je tu potreban novi i originalan pristup hrvatski su se stručnjaci okrenuli domaćoj pameti i domaćem razvoju. Uzimajući u obzir sve teškoće rada na području zagađenom minama razvijena je i obitelj strojeva za razminiranje MV. Stručnjaci tvrtke DOK-ING, u kojoj je nastala serija strojeva MV, vriedno su radili, usavršavajući i poboljšavajući svaku novu inačicu stroja. Isprepletanje

teorije i prakse, naime mogli su ideje provjeriti odmah, zamalo "u dvorištu", urodilo je stvaranjem strojnog razminiranja kao novog tehnološkog procesa razminiranja.

Takav je pristup, uz mogućnost trenutačne provjere na stvarnim minskim poljima, kojima na žalost obilujemo, stvorio prepoznatljiv i kvalitetan proizvod koji je u svjetskom vrhu, a takav rezultat je morao privući pozornost stranih kupaca. Strojevi MV su dosad prodani naručiteljima iz Švicarske, Norveške, Švedske, Irske i SAD-a, a postoji interes i iz nekih drugih država. Uz njih, strojeve rabe i domaće tvrtke za razminiranje te inženjerija OSRH. ■

MV-4 američke vojske čisti sumnjivo područje u Afganistanu

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Borbeni avioni bez pilota - fikcija ili budućnost?

Ideja lovačkog aviona bez pilota prvi se put javila početkom pedesetih godina prošlog stoljeća iako tadašnja tehnologija nije omogućavala njezinu realizaciju. Pedeset godina kasnije ta je ideja ponovno oživjela, ali ovaj put s puno većom mogućnošću ostvarenja

Pripremio Domagoj MIČIĆ

Posljednjih dvadeset godina tehnološka rješenja u zrakoplovstvu toliko su napredovala da velike vojne sile, prije svega Sjedinjene Države, ozbiljno razmatraju mogućnost razvoja i masovne uporabe borbenih letjelica bez pilota. Neki su pionirski koraci već napravljeni, ali pravi se razvoj te nove vrste borbenih zrakoplova očekuje u idućih deset godina. Kombinacija novih tehnologija koje omogućavaju učinkovito djelovanje letjelica bez

pilota i koje su ispitane na bespilotnim izvidničkim letjelicama, nezaustavljivo povećanje cijene suvremenih borbenih aviona s pilotima i sve veća učinkovitost protuzračnih raketnih i topničkih sustava učinili su ideju o razvoju borbenih letjelica bez pilota vrlo primamljivom.

Prvobitna ideja bila je da se UCAV-i (*Unmanned Combat Aerial Vehicles*) uporabe u zadaćama otkrivanja i onesposobljavanja protivničke protuzračne obrane. Prvi su koraci u tom smjeru učinjeni još u Vijetnamskom ratu, a Izrael se svojim bespilotnim letjelicama uspješno koristio tijekom upada u Libanon (operacija "Mir za Galileju") 1982. godine. Ipak je trebalo proći još dvadeset godina u kojima su bespilotne letjelice rabljene gotovo isključivo u izvidničkim zadaćama da bi se po-

čela razmatrati i mogućnost njihove borbene uporabe.

Do 2010. Pentagon je odlučio potrošiti četiri milijarde američkih dolara na razvoj UCAVS-a. Projekti razvoja superaviona poput F/A-22 i F-35 pokazali su se tehnološki rizičnima i preskupima, a i znatno jednostavnija i jeftinija tehnologija dovoljna je za projektiranje učinkovitog borbenog aviona bez pilota. Uz to uklanjanje pilota donosi goleme uštede, kako direktne tako i posredne. Direktne uštede odnose se na sam avion koji bez potrebe smještaja pilota može biti znatno manji, a uklanjanjem pilota i svih sustava potrebnih za održavanje njegove sposobnosti letenja znatno smanjuju masu i cijenu letjelice. ■

Iako upola manji UCAV-i će imati iste borbene mogućnosti kao i najsuvremeniji borbeni avioni

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Prvi svjetski rat - devedeset godina poslije

“Što će vam sva ta pobuna, mladiću? Zar ne vidite da udarate o zid?”, upitao je navodno jedan policajac u carističkom zatvoru mladog studenta prava Vladimira Iljiča. “Da, o zid”, odgovorio je zatvorenik koji će svom imenu kasnije dodati revolucionarni nadimak Lenjin, “ali o truli zid. Jedan udarac nogom i on će se urušiti.”

Druga ruska revolucija

Piše Boris PERIĆ

Nakon pobjede Februarske revolucije i ukidanja dotrajala carstva 1917., od ruske Privremene vlade očekivale su se učinkovite mjere za okončanje gospodarske i socijalne bijede. Umjesto toga vlada je nastavila s ratom na strani Antante. Kaos u koji je Rusija sve dublje zapadala na koncu je rezultirao boljševičkim preuzimanjem vlasti i etabliranjem komunizma, što će ga službena i neslužbena povijest pamtit i kao Oktobarsku revoluciju.

Najveće nesuglasice između ruske Privremene vlade i Petrogradskog sovjeta zavlada bi kad bi u pitanju bili ratni ciljevi. Privremena vlada inzistirala je na nastavku rata do pobjede i bezuvjetnom poštivanju savezničkih obveza spram snaga Antante. U te obveze, na koje je pristala još caristička vlada, ubrajali su se i tajni sporazumi o ruskoj aneksiji Bospora. Petrogradski sovjet odbacio je ciljeve Privremene vlade kao imperijalne, pozivajući proglašom, koji je sastavio književnik Maksim Gorki, narode svijeta da prisile svoje vlade na mirovne pregovore. Unatoč nesuglasicama i iscrpljenosti ratom, Sovjet i Privremena vlada postigli su kompromisno rješenje koje je podrazumijevalo

nastavak ratnih operacija. Iako su planovi o aneksiji odbačeni, spor oko ciljeva i načina vođenja rata nije riješen dokle god je postojala Privremena vlada.

S postupnom preobrazbom Sovjeta iz institucije koja je težila parla-

■ U noći sa 7. na 8. studenog naoružani radnici, vojnici i mornari zauzeli su Zimski dvorac u kojem je bilo sjedište Privremene vlade

mentarnoj demokraciji u instrument revolucionarnog socijalizma, jaz između njega i Privremene vlade postajao je sve dublji. Promjene u strukturi Sovjeta temeljile su se u najvećoj mjeri na neodlučnoj politici Vlade, koja je rješenje hitnih problema htjela prepustiti budućoj ustavotvornoj skupštini, koja se, umjesto da poduzme korake protiv gospodarske i socijalne bijede, započne s agrarnom reformom i sprječujući jačanje kontrarevolucionarnih snaga, posvetila prije svega nastavku rata. Drugi razlog bilo je iz dana u dan sve jače uvjerenje radnika i seljaka da njihove probleme ne može riješiti Vlada, već isključivo sovjeti. Na takav stav bitno je utjecao i povratak boljševičkog revolucionara Vladimira Iljiča Lenjina iz švicarskog egzila u Petrograd 16. travnja 1917. Do Lenjinova povratka boljševičku politiku određivali su ljudi poput Lava Borisoviča Kameleva i Josifa Visarjonoviča Staljina, koji su bili skloniji uvjetnom podupiranju Privremene vlade i stvaranju zajedničkog bloka s menjševicima i socijalnim revolucionarima. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Kineska invazija Tibeta 1950. - 1951.

U jesen 1950. godine komunistička je Kina ostvarila dugogodišnje prijetnje i izvela invaziju Tibeta, a tibetansko je izaslanstvo pod snažnim kineskim pritiskom u Peking, u svibnju 1951., prihvatilo nametnute uvjete. Kineska invazija Tibeta odigrala se u sjeni Korejskog rata te je dobila razmjerno malo pozornosti u međunarodnim odnosima

Hrvoje BARBERIĆ

Planinsko područje Tibeta jedno je od najnepristupačnijih i najrjeđe naseljenih regija na svijetu. Tibet leži na visoravni okruženoj velikim planinskim masivima površine 1,2 milijuna četvornih kilometara, a zbog svog specifičnog položaja u Tibetu je, unatoč teritoriju sličnom europskom kontinentu, sredinom dvadesetog stoljeća živjelo samo tri milijuna stanovnika. U jesen 1950. Tibet iznenada nakratko dolazi u fokus međunarodne javnosti nakon što je komunistička Kina ostvarila dugogodišnje prijetnje i prešla granicu Tibeta, međutim sjena Korejskog rata brzo je prekrila vijesti iz planinske države.

Tibet je stoljećima postojao kao samostalna kraljevina i tek u osamnaestom stoljeću dolazi pod utjecaj Kine, a kinesko "pokroviteljstvo" nad Tibetom trajalo je do 1904. godine, kada je Velika Britanija, bojeći se ruskog utjecaja u regiji, iz Britanske Indije izvela invaziju Tibeta. Sporazumom Velike Britanije, Rusije i Kine iz 1907. godine Tibet je privremeno vraćen pod kineski suverenitet, da bi nakon rušenja kineske dinastije Qing Tibet 1911. godine proglasio nezavisnost. Status i granice Tibeta trebali su biti utvrđeni konferencijom u indijskom gradu Simli 1913. godine u nazočnosti predstavnika Tibeta i Kine te tadašnje Britanske Indije, no Kina nije nikad prihvatila sklopljeni sporazum.

Nacionalistička Kina godinama je, u razdoblju između dva svjetska rata, vitlala mačem prema Tibetu, no ipak je poštovala sporazum iz Si-

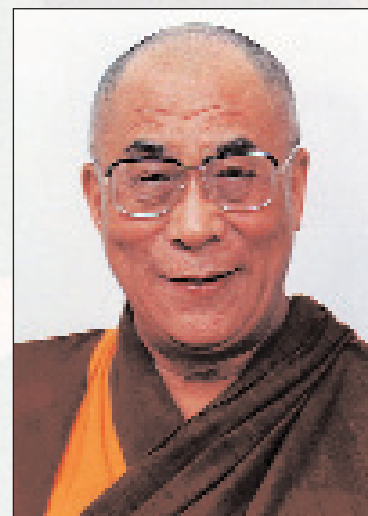
Dana 7. listopada 1950.

četrdeset tisuća kineskih vojnika prešlo je tibetansku granicu, no većina izvješća koja su se probila iz Tibeta u inozemstvo bila je vrlo štura.

Službeni je Peking javnosti objavio da je kineska vojska ušla u Tibet "kako bi oslobodila tri milijuna Tibetanaca od imperijalističkog jarma".

Kineska je invazija dovela do osuda u međunarodnoj javnosti, a posebno je zabrinuta bila Indija koja je uputila prosvjednu notu Peking

mle. Međutim, nakon pobjede komunista u kineskom građanskom ratu stvari su se izmijenile i u odnosu prema Tibetu. Nekoliko tjedana po uspostavi nove kineske vlade, u siječnju 1950. službeni Peking je pozvao na oslobođanje svih kineskih teritorija u koje je uključen i Tibet. Kineska Crvena armija krenula je na tisuću dvjesto kilometara dug marš do tibetanske granice na koju je, zbog nedostatka kvalitetnih cestovnih komunikacija u kineskoj

■ Dalaj Lama postao je simbol tibetanske neovisnosti

unutrašnjosti, stigla tek potkraj siječnja 1950., a prva izvješća tijekom kasnog proljeća i početkom ljeta te godine govorila su o pograničnim sukobima na području Tsakalo Bantanga i Litanga.

Kineska invazija

Kina je službeno zatražila od tibetanske vlade početak pregovora oko budućnosti Tibeta, a u namjeri da

preduhitri kinesku vojnu intervenciju tibetanska je vlada odredila izaslanstvo za pregovore s Kinezima. Kao mjesto održavanja pregovora izabran je indijski glavni grad New Delhi, gdje je tibetansko izaslanstvo dočekao opunomoćenik kineske strane za pregovore, kineski veleposlanik u Indiji. Kina je tražila od Tibeta priznavanje kineskog suvereniteta i prepuštanje obrambene politike Pekinga, uz obećanje visokog stupnja autonomije unutar Kine, no na instrukcije dobivene iz Tibeta tibetansko je izaslanstvo odbilo predloženo zbog čega su pregovori propali.

Dana 7. listopada 1950. četrdeset tisuća kineskih vojnika prešlo je tibetansku granicu, no većina izvješća koja su se probila iz Tibeta u inozemstvo bila je vrlo štura. Službeni je Peking javnosti objavio

■ Kineska vojska na smotri u Tibetu

da je kineska vojska ušla u Tibet "kako bi oslobodila tri milijuna Tibetana od imperijalističkog jarma". Kineska je invazija dovela do osuda u međunarodnoj javnosti, a posebno je zabrinuta bila Indija koja je uputila prosvjednu notu Pekinga. Kineska invazija Tibeta vremenom je koincidirala s početkom Korejskog rata te je razmjerno malo pozornosti bilo upućeno pitanju Tibeta, a budući da Tibet nije bio član UN-a, početkom studenog 1950. tibetanska je vlada preko posrednika pokušala iznijeti kinesku invaziju pred Ujedinjene narode, no nijedna od velikih sila nije bila spremna to učiniti. Uvrštenje Tibeta na dnevni red Glavne skupštine UN-a predložio je diplomatski irelevantan San Salvador, no na indijsku je sugestiju to pitanje skinuto s dnevnog reda.

Unatoč golemoj brojčanoj nadmoći nad tibetanskim braniteljima, kines-

ka invazija nije tekla glatko. Naime, zbog golemih prostranstava i loših cesta napredovanje u unutrašnjost Tibeta teklo je razmjerno sporo. Najznačajnija bitka s malom tibetanskom vojskom odigrala se 5. studenog kod utvrde Chamdo, šesto ki-

■ Peking se obračunao s političkim neprijateljima u Tibetu

lometara istočno od glavnog grada Lhase. Kako bi ojačala tibetansku vladu, nacionalna skupština je sredinom studenog 1950. imenovala šesnaestogodišnjeg Dalaj Lamu XIV za državnog poglavara, godinu i pol prije nego što je bilo predviđeno. Izbor Dalaj Lame za tibetanskog poglavara aktualizirao je sukob s drugim konkurentom za tibetanskog duhovnog vođu, dvanaestogodišnjim Panchan Lamom kojega je favorizirala Kina i čiji je prednik otišao u egzil zbog sukoba s Dalaj Lamom. Ubrzo po preuzimanju vlasti Dalaj Lama napušta glavni grad Lhasu i odlazi u grad Dromo blizu indijske granice.

Suočena s neizbježnim porazom, u travnju 1951. tibetanska je vlada poslala izaslanstvo na pregovore u Peking, no bez ovlasti da sklope sporazum. Tibetansko je izaslanstvo u Pekinga bilo izloženo snažnom pritisku, zbog čega je 23. svibnja 1951. bez konzultacija s tibetanskom vladom prihvatilo kineski diktat u obliku tzv. Sporazuma sedamnaest točaka. Sporazum je ostavio Tibetu nadzor nad unutrašnjim odnosima, dok su obrana i vanjska politika preneseni u Peking. Kina je prisilila Tibet da se Panchan Lama vrati u Tibet i sudjeluje u podjeli vlasti.

Pod kineskom okupacijom

Kineske snage su početkom rujna 1951. umarširale u Lhasu, iza čega

je slijedila okupacija većih gradova Ruthoka i Gartoka te raspoređivanje jačih kineskih snaga u zapadnim i južnim dijelovima zemlje, čime je dovršena okupacija Tibeta. Dalaj Lama, koji je Sporazum sedamnaest točaka nazvao nametnutim, vratio se u glavni grad Lhasu iz privremenog boravišta u Dromou očekujući da će s kineskim predstavnicima uspjeti ishoditi povoljniji sporazum, no Kina je odbila ući u novi krug pregovora s Dalaj Lamom.

Unatoč odbijanju prihvaćanja sporazuma s Kinom, Dalaj Lama 1954. godine ulazi u novu tibetansku vladu i nalazi se na čelu odbora za donošenje novog tibetanskog ustava. Dolaskom kineske vlasti u Tibetu počinju čišćke protivnika pekinškog režima, a na američki poticaj u Tibetu 1959. godine izbija oružani ustanak, koji u ožujku iste godine zahvaća i glavni grad Lhasu. No, kineske su vlasti nakon višednevnih borbi uspješno ugušile pobunu, iako su manje ustaničke skupine opstale do 1971. godine, kada ih je prestanak američke vojne pomoći nakon kinesko-američkog zbližavanja ostavio na cjedilu. Nakon gušenja pobune, Dalaj Lama je napustio Tibet i otišao u egzil u In-

■ Tibet je danas čvrsto inkorporiran u Kinu

diu, a Kina je raspustila tibetansku vladu i postavila Panchan Lamu za predsjednika oblasti. Peking je redovito optuživan za teško kršenje ljudskih prava u Tibetu, koji je tijekom sljedećih nekoliko desetljeća uspješno inkorporiran u Kinu te se gospodarski razvio do određenog stupnja. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Zdravko Tomac: "Paukova mreža balkanskog krvnika", Birotisak, Zagreb, 1994.

Ova knjiga prof. dr. Zdravka Tomca analizira uzroke rata na području bivše Jugoslavije te argumentima dokazuje da je glavni krivac za taj rat Slobodan Milošević i njegova politika stvaranja velike Srbije "ognjem i mačem". To je specifičan rat protiv građana, žena i djece, a sa ciljem da se istjeraju iz svojih domova, ne birajući sredstva za to. Miloševićev cilj bio je genocid i istjerivanje nesrpskih naroda s Dunava, Drine i Save, kako bi teritorije u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini s većinskim srpskim stanovništvom pripojio Srbiji. Tomac opisuje etape ostvarivanja koncepcije velike Srbije i krivnju svjetskih čelnika. U drugom dijelu knjige objavljene su kolumne koje je Tomac objavljivao u Nedjeljnoj Dalmaciji od 1. kolovoza 1992. do 15. veljače 1994., kada je iz tjedna u tjedan komentirao aktualne događaje, ali i davao mnoga predviđanja koja su se, na žalost, obistinila. Njegovi su tekstovi svjedočanstva o burnom vremenu u kojem smo živjeli, o onom što se činilo u stvaranju i obrani Hrvatske te o obrani i opstojnosti hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini.

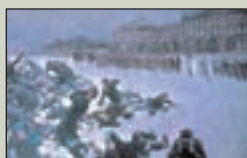
Ivan Jurak: "Apel za mir", Hrvatsko književno društvo Sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, 1992.

"Želim potaknuti sve Hrvate u domovini i inozemstvu na molitvu, život po Božjim zapovijedima (po savjesti), te na spremnost da se žrtvuju i čine dobra djela", zapisao je vlč. Ivan Jurak u obrazloženju cilja tiskanja svoje knjige. Njegov je cilj bio da se tiskanjem knjige apela, u kojoj su svoja svjedočanstva dali pripadnici raznih profesija i konfesija, sav prihod namijeni obnovi oštećenih i porušenih crkvenih objekata u Hrvatskoj. Za inozemstvo je knjiga tiskana na tri jezika - hrvatskom, engleskom i njemačkom. "Buđenjem svijesti i savjesti u tom pogledu mi se borimo protiv ratnog zla i za blagoslov mira. To je jedan od najkonkretnijih aspekata hrvatske obnove i obrane, ali i hrvatske solidarnosti", zapisao je u predgovoru knjizi prof. Radovan Grgec, upravitelj HKD-a Sv. Ćirila i Metoda. On dodaje kako su kršćani ti koji unose načela ljubavi i pravde u ratom zatrovane tokove javnog života, pa čak i kada aktivno sudjeluju u obrambenom ratu, oni suparništvu i mržnji pretpostavljaju solidarnost i ljubav. Upravo je zato i cilj ove knjige poziv svima na obraćenje srdaca kojim se stvara ozračje mira.

Nikolina PETAN

22. siječnja 1905. "Krvava nedjelja" u St. Petersburgu

Početkom 1905. Rusija je doživjela težak poraz na Dalekom istoku izgubivši u ratu s Japanom koncesiju na prugu za Port Arthur, što je potaknulo brojne nezadovoljnike da izađu na ulice. Osim vanjskopolitičkog neuspjeha, Rusko Carstvo kronično je patilo od nedostatka demokracije. Car Aleksandar II. ukinuo je kmetstvo još 1861., no seljaci su zemlju morali otkupiti na obroke, što je dovelo do još većeg osiromašjenja i odlaska velikog broja ljudi u gradove, gdje se počela razvijati industrija. Nakon poraza na Dalekom istoku, 140 tisuća nezadovoljnika, predvođeni pravoslavnim svećenikom Grigorijem Gaponom, stiglo je u St. Petersburg 22. siječnja 1905. zahtijevati reforme i modernizaciju ruskog društva. Demonstranti su se uputili prema Zimskom dvorcu, sjedištu Romanovih, no nadomak dvorca paljbom ih je dočekala carska vojska. Poginulo je nekoliko stotina ljudi, a događaj je ušao u povijest kao "Krvava nedjelja". Nakon tog događaja najutjecajniji oporbeni političari udružili su se u Ustavotvorno-demokratsku stranku, čiji su članovi poznati pod nazivom "Kadeti", te se počeli zalagati za rušenje carske autokracije. Do kraja 1905. Nikola II. je morao popustiti pod njihovim zahtjevima i dopustiti sazivanje Dume (parlamenta), s kojim će ubuduće dijeliti vlast.

27. siječnja 1945. Crvena armija oslobodila Auschwitz

Nekoliko dana nakon što su se Nijemci povukli i sa sobom povelu više od 130 tisuća zatvorenika, 27. siječnja 1945. u najveći europski koncentracijski logor Auschwitz ušle su sovjetske postrojbe. Auschwitz je osnovan u ljeto 1940. i u početku su u njemu zatvarani poljski i njemački politički zatvorenici. Nakon napada na SSSR, u listopadu 1941., koncentracijski kamp je proširen na zloglasni Birkenau i u njega su ubrzo počeli pristizati ratni zarobljenici iz Rusije. U proljeće 1943. Birkenau je pretvoren u kamp za masovno istrebljenje svih europskih Židova. Budući da nisu vođene evidencije, pretpostavlja se da je u plinskim komorama Auschwitz-a do oslobođenja u siječnju 1945. smrtno stradalo između milijun i pol i četiri milijuna ljudi.

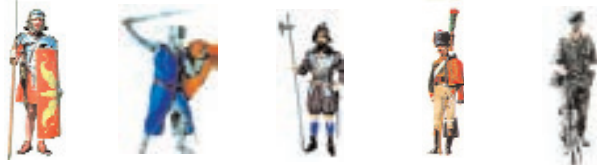
Leon RIZMAUL (leonriz@net.hr)

SLOVO DUHOVNOSTI

Nedjelja, 23. siječnja

Evangelje ove nedjelje govori nam o Isusovom izboru svojih prvih najbližih suradnika. Isus ih ne bira među učenim ljudima toga vremena - farizejima i saducejima, nego ih bira među onima koji teško i savjesno obavljaju svoj posao - među ribarima. Ne bira ih među učenima jer su oni zbog svoje oholosti nespremni prihvatiti novost koju On svojim životom i djelovanjem nosi, nego ih bira među poniznima, onima koji su kadri prepoznati prave vrijednosti i za njih spremni i život dati. Zašto? Zato što onome koji vjeruje ne treba objašnjenja, a onome koji ne vjeruju nemoguće je objasniti. Isusu su i danas potrebni suradnici na svim poljima života i svim porama društva koji će vjerovati bez previše objašnjavanja i koji će htjeti i znati braniti svoja uvjerenja. I nama On danas dolazi i poziva nas na suradnju i djelovanje. I nemojmo se brinuti kako ćemo u određenom trenutku djelovati. On je obećao da će nas voditi Duh Sveti. Jedino što od nas traži je da mu vjerujemo, baš kao što su mu vjerovali i njegovi prvi suradnici.

Željko STIPANOVIĆ

Orden podvezice

Jedno od najviših, ali i najpopularnijih odličja na svijetu, neprijeporno je gotovo legendarni **Orden podvezice**, punim nazivom **The Most Noble Order of the Garter** koji je nastao za vladavine engleskog kralja **Edwarda III.** davne **1348.** godine. Točnije, utemeljio je plemeniti red u kojem su osim njega bila i dvadesetpetorica vitezova. Vitezovi - članovi kraljevske obitelji, nazivaju se kraljevskima (**Royal Knights Companions**), dok vitezovi koji nisu članovi kraljevske obitelji nose naziv *vanjski* ili *posebni* (**Extra Knights**). Tijekom stoljeća, nositeljima Ordena podvezice postalo je više od stotinu običnih (neplemenitih) ljudi, ali jedno pravilo nikad nije bilo prekršeno: član reda može postati i orden dobiti samo kršćanin.

Postoji nekoliko priča kako je odličje nastalo, ali najsimpatičnija je ona koja govori kako je prilikom jednog dvorskog bala, jednoj od dvorskih dama (sva je prilika da je riječ o grofici od Salisburyja) s noge spala jedna od podvezica. Riječ je, dakako, o podvezicama kojima se na bedru pričvršćivala čarapa, preteča onog što danas nazivamo *samostojeće čarape*. Neki kažu kako se to zbilo u sobi pokraj plesne dvorane u kojoj se zatekao i sam kralj. Našavši podvezicu, dvorska ju je dama upravo navlačila na nogu, zadignuvši pritom haljinu, kad su u prostoriju banuli ostale dvorske dame i dvorjani. Pocrvenjevši, ali ne izgubivši prisutnost duha, rekla im je tad (na francuskom) ono što je postalo glavnim motom odličja: "*Honi soit qui mal y pense!*", tj. "Zlo onome tko zlo misli", i izvukla i sebe i kralja iz neprilične situacije.

Orden podvezice smatra se najvišim britanskim vojnim i civilnim odličjem. Njezin nositelj automatski ulazi u britanski red vitezova i stječe pravo da ga se oslovljava "**Sir**", a svojem imenu i prezimenu ima pravo dodati kraticu **K.G.** (**Knight of the Garter**, odnosno **Vitez podvezice**).

Grbovi i stjegovi nosilaca Ordena podvezice mogu se vidjeti u kapelici reda, tj. u **kapelici Sv. Jurja u Windsoru**. Dan reda je **23. travnja** (Jurjevo). Odličje čine zvijezda, podvezica i široka plava svilena vrpca s kolajnom zvanom mali **George** (mali Jurica). Lanac s kolajnom sv. Jurja nosi se samo u posebnim prilikama kojima predsjedava suveren osobno.

Jurica MILETIĆ

www.airforce-technology.com

Rijetkost je pronaći na Netu sadržajnu stranicu s toliko informacija i linkova kakva je **www.airforce-technology.com**. To je site koji nudi posjetitelju velik broj mogućnosti za upoznavanje s **tehnologijom ratnog zrakoplovstva**, a detalji su u toj mjeri zastupljeni da se ispod nekih linkova mogu pronaći deseci podlinkova prema službenim i neslužbenim stranicama proizvođača (posebna preporuka: pogledajte link **Industry Websites**).

S obzirom na to da je riječ o američkoj stranici ne treba čuditi što se, primjerice, ispod linka **Industry Projects** nalaze mahom zrakoplovi američke proizvodnje. Kliknete li na neki od proizvoda, otvorit će se podstranica i na njoj nekoliko fotografija. Ako kliknete i na fotografiju, ona će se uvećati u, otprilike, srednjoj rezoluciji.

Također, ispod linka **Organisations** smješteno je niz linkova, poredanih abecednim redom, prema svim službenim organizacijama za proizvodnju i trgovinu oružjem. Naravno, na popisu se nalazi i Hrvatska. Dakle, kao što smo već ustvrdili, riječ je o siteu koji je gotovo neiscrpno vrelo informacija o zrakoplovnoj tehnologiji vojnog podrijetla. Nemojte ga propustiti jer je doista izvrstan.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Najtrofejniji švedski skijaš svih vremena je:

- A Paul Frommelt
- B Joakim Nyström
- C Ingemar Stenmark

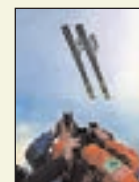

2. Srebro u veleslalomu za bivšu državu na Olimpijadi u Sarajevu 1984. osvojio je:

- A Bojan Križaj
- B Jure Franko
- C Rok Petrovič

3. Posljednja od četiri skijaške skakaonice popularne Novogodišnje turneje je:

- A Innsbruck
- B Garmisch-Partenkirchen
- C Bischofshofen

4. Ante Kostelić je bio uspješan i kao trener:

- A košarke
- B rukometa
- C odbojke

5. Alberto Tomba, veliki talijanski skijaš, po zanimanju je bio:

- A vojni policajac
- B karabinjer
- C pilot

Reklama: 1x 20x30x40x50

U sljedećem broju najavljujemo...

- *Offset u Turskoj*
- *Vojska i rat u sociologiji vojske*
- *Razarači klase Delhi*

